

ОУЦХБ Мэдээлэл, харилцаа холбоо технологийн салбарын статистикийн үнийн сагсны гарын авлага

Жижиглэнгийн үнийн мэдээлэлд үндэслэн олон улсын хэмжээнд харьцуулах боломжтой МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийн статистикийг бүрдүүлэх аргачлал

2025 оны нэгдүгээр сар

This Manual was produced with the financial support of the European Union through the project “Promoting and Measuring Universal and Meaningful Connectivity”

Агуулга

1	Оршил: МХХТ-ийн үнийн статистикийг хэмжих бодлогын хамаарал	3
1.1.	МХХТ-ийн үнийн сагсны статистикийн тойм	3
1.2.	Бүх нийтийн болон холболтуудын утга агуулга	4
1.3.	Боломжит зорилтууд	5
2.	Арга зүйн тойм	7
2.1.	МХХТ-ийн үнийн сагсны цуглуулгын товч түүх	7
2.2.	Макро эдийн засгийн нөхцөл ба лавлагаа үзүүлэлтүүд	7
3.	ОУЦХБ МХХТ-ийн үнийн сагсны тодорхойлолт, аргачлалын 2024 оны шинэчилсэн найруулга	10
3.1.	Үзэл баримтлалын хүрээ	10
3.2.	ОУЦХБ МХХТ-ийн үнийн сагс 2025 Тодорхойлолт ба мэдээлэл цуглуулах дүрэм	12
(1)	Зөвхөн датад зориулсан мобайл өргөн зурвасын сагс (5GB).....	13
(2) ба (3)	мобайл өргөн зурвасын дата- болон ярианы үйлчилгээний их, бага хэрэглээний сагс	15
(4)	Суурин өргөн зурвасын сагс.....	19
4.	МХХТ-ийн үнийн статистикийг алхам алхмаар тооцоолох нь	21
5.	Мэдээлэл оруулах, баталгаажуулах	22
5.1.	Мэдээлэл оруулах заавар	23
6.	Үнийн сагсны олон улсын харьцуулалт	24
Хавсралт I	26
Товчлол.....	26
Гол нэр томъёоны тайлбар толь.....	26
Зогсоосон: Мобайл үүрэн холбооны бага хэрэглээтэй сагс.....	27
Түр зуурын мэдээлэл цуглуулах: Мобайл өргөн зурвасын дата болон ярианы их хэрэглээний сагс, 2021–2024 оны тодорхойлолтын дагуу	27
Хавсралт II Жишээнүүд –Үнийн сагсыг тооцоолох нь	28
A.II.1 Зөвхөн датад зориулсан мобайл өргөн зурвасын сагс (5GB).....	28
A.II.2 Мобайл өргөн зурвасын дата болон ярианы бага хэрэглээний сагс (70min 50SMS 1GB)....	31
A.II.3 Мобайл өргөн зурвасын дата болон ярианы их хэрэглээний сагс (140min 20SMS 5GB)	35
A.II.4 Суурин өргөн зурвасын сагс (5GB).....	38
Лавлагаа	42

1 Оршил: МХХТ-ийн үнийн статистикийг хэмжих бодлогын хамаарал

1. Өсөн нэмэгдэж буй дижитал ертөнцөд нийгэм, эдийн засгийн хүртээмжтэй өсөлтийг дэмжихэд Мэдээлэл, харилцаа холбооны технологи (ICT) үйлчилгээ, төхөөрөмжүүд нь боломжийн хүртээмжтэй байх нь чухал юм. Төхөөрөмж, үйлчилгээний хүртээмжтэй байдал нь НҮБ-ын Ерөнхий нарийн бичгийн даргын Дижитал хамтын ажиллагааны зураглалын хүрээнд 2021 онд боловсруулсан үзэл баримтлал, бодлогын зарчим болох Бүх нийтийн ач холбогдол бүхий холболт (УМС) чухал хэмжүүр юм. Бүх нийтийн ач холбогдол бүхий холболт (УМС) хүн бүрт боломжийн үнээр аюулгүй, сэтгэл ханамжтай, баяжуулсан, үр бүтээлтэй онлайн туршлагыг эдлэх боломж юм. УМС нь холболтын олон талт хандлагыг онцолж, хүн бүр хэрэгцээтэй үед, хаана ч хамаагүй интернетэд оновчтой, боломжийн үнээр нэвтрэх боломжийг олгодог.
2. Бүх нийтийн ач холбогдол бүхий холболт (УМС) руу чиглэсэн ахиц дэвшлийг хянахын тулд Олон улсын цахилгаан холбооны байгууллага (ITU) болон G201 зэрэг олон улсын оролцогч талууд МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийн үзүүлэлтүүдийг багтаасан статистик хэмжилтийн тогтолцоог боловсруулсан. Энэхүү гарын авлага нь МХХТ-ийн үнийн сагсны статистикийг тодорхойлох замаар боломжийн статистикийг стандартчилахад хувь нэмэр оруулдаг. Төхөөрөмжийн боломжийн хэмжилтийг энэ гарын авлагад заагаагүй болно. Төхөөрөмжийн хандалтын талаарх статистик мэдээг ихэвчлэн өрхийн судалгаагаар цуглуулдаг².
3. МХХТ-ийн үнийн сагсны статистик нь үйлчилгээний хүртээмжийг үнэлэх чухал хэмжүүр болж, бодлого боловсруулагчдад Бүх нийтийн ач холбогдол бүхий холболтыг (УМС) сурталчлахад шаардлагатай ойлголтыг өгдөг. Энэхүү эхний хэсэг нь МХХТ-ийн үнийн сагсны статистикийн ойлголт, ач холбогдлыг судалж, боломжийн үнэ цэнийг үнэлэх, дижитал оролцоог дэмжих, дижитал хуваагдлыг арилгахад чиглэсэн бодлогыг мэдээлэх чиг үүргийг танилцуулна. Тодруулбал, эдгээр үнийн сагсууд нь мобайл болон суурин МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийг тусгахын тулд хэрхэн бүтэцлэгдсэн тухай тоймыг гаргаж, улс орон хоорондын харьцуулалтад тэдний ашиг тусыг харуулсан болно. Энэ хэсэгт мөн чанар, ашиглах боломжтой байдлын зэрэгцээ дижитал хүртээмжийн тэгш хүртээмжийг хангах үндсэн элемент болох боломжийн үнэ цэнийг онцолсон Бүх нийтийн ач холбогдол бүхий холболтын (УМС) тогтолцоог танилцуулж байна. Эцэст нь, боломжийн (affordability) зорилтуудыг илүү хүртээмжтэй дижитал орчныг бий болгох, холболтын саад тотгорыг бууруулах олон улсын болон дотоодын хүчин чармайлтыг чиглүүлдэг жишиг үзүүлэлт болгон авч хэлэлцдэг.

1.1. МХХТ-ийн үнийн сагсны статистикийн тойм

4. МХХТ-ийн үнийн сагсны статистик нь МХХТ-ийн төрөл бүрийн үйлчилгээтэй холбоотой үнийг нэгтгэх стандартчилсан хандлагыг санал болгож, улс орон даяар боломжийн үнэлэмжийг системтэй үнэлэх боломжийг олгодог. Олон улсын цахилгаан холбооны байгууллага (ОУЦХБ)-аас Харилцаа холбоо/МХХТ-ийн үзүүлэлтүүдийн шинжээчдийн бүлгээр (EGTI) хөгжүүлж, стандартчилсан бөгөөд эдгээр сагсууд нь мобайл үүрэн холбоо, зөвхөн дата бүхий мобайл өргөн зурвасын, багцалсан мобайл дата, ярианы үйлчилгээ, суурин өргөн зурвасын үйлчилгээ зэрэг МХХТ-ийн чухал үйлчилгээг төлөөлдөг. МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийг стандартчилагдсан нэгж болгон нэгтгэснээр эдгээр үнийн сагс нь улс орон хоорондын нарийвчилсан харьцуулалт, боломжийн бодит дүн шинжилгээг хөнгөвчлөх ба янз бүрийн бүс нутгуудын эдийн засгийн хүртээмжийн түвшний талаар үнэ цэнэтэй ойлголтыг өгдөг. Энэхүү тогтолцоо нь бодлого боловсруулагчид болон судлаачдад төлбөрийн чадварын хэв маягийг тодорхойлж, дижитал үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулж, улмаар дэлхийн хэмжээнд дижитал оролцоог сайжруулах зорилтот арга хэмжээг мэдээлэх боломжийг олгодог.
5. МХХТ-ийн үнийн сагсны статистикийн гол зорилго нь боломжийн үнэ, үйлчилгээний чанар, тогтвортой хэрэглээ зэрэг гол хэмжигдэхүүнүүдийг авч үзэх замаар хүртээмжтэй дижитал хандалтыг хүргэхэд чиглэсэн олон улсын хүрээ болох Бүх нийтийн ач холбогдол бүхий холболт

¹ See the guidelines released during the G20 Brazilian Presidency (www.gov.br/mcom/pt-br/aceso-ainformacao/governanca/governanca-de-tic-1/documentos-g20/p1-g20-dewg-brasil-2024-umc.pdf). ² See the ITU Manual for Measuring ICT Access and Use by Households and Individuals (<https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Pages/publications/manual.aspx>).

(УМС) -ийн зорилгыг дэмжих явдал юм. Бүх нийтийн ач холбогдол бүхий холболтын (УМС) тогтолцоо нь дижитал үйлчилгээнд тэгш хүртээмжтэй хандах дэлхийн өргөн хүрээний хүчин чармайлттай нийцэж байгаа бөгөөд хямд үнэ нь дижитал хүртээмжтэй байдлын гол хөдөлгөгч хүчин зүйл гэж тооцогддог. Тухайлбал, НҮБ-ын Өргөн зурвасын Комисс нь МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийг тухайн улсын нэг хүнд ногдох сарын ҮНБ-ийн 2 хувиас хэтрүүлэхгүй байхыг зөвлөсөн боломжийн жишиг тогтоов (НҮБ-ын Өргөн зурвасын Комисс, 2024). Энэхүү боломжийн босго нь МХХТ-ийн үнийг бууруулах нь холбогдох эдийн засгийн саад тотгорыг арилгах, бүх нийтийн дижитал хүртээмжийг дэмжихэд чухал ач холбогдолтой гэдэгтэй санал нэгдэж байгааг харуулж байна.

- МХХТ-ийн үйлчилгээний үнэ нь зохицуулалтын төлөвшил, гэрээний хэрэгжилт, ил тод байдал, төвийг сахисан байдал, маргаан шийдвэрлэх зэрэг олон хүчин зүйлтэй уялдаатай байх ба эдийн засгийн нөхцөл байдал, технологийн дэд бүтэц зэрэг нь гол үүрэг гүйцэтгэдэг. Жишээлбэл, харилцаа холбооны зохицуулалт боловсронгуй улс орнуудад МХХТ-ийн үйлчилгээний үнэ буурдаг тул хууль эрх зүйн орчин нь өрсөлдөөнийг өдөөж, зах зээлд нэвтрэх саадыг бууруулж, үйлчилгээний үр ашгийг урамшуулдаг (ITU, 2021). Ийм хандлагууд нь зохицуулалтын төлөвшил холболтыг идэвхжүүлэгчийн үүрэг гүйцэтгэдэг болохыг онцолж, МХХТ-ийн үнийн сагсны өгөгдөл нь холболт болон хандалтын түвшинд бодлогын арга хэмжээнүүдийн нөлөөллийн чухал нотолгоог хэрхэн бүрдүүлж болохыг харуулж байна.
- Мөн өргөн зурвасын сүлжээ гэх мэт МХХТ-ийн үйлчилгээний эрэлт, ялангуяа бага, дунд орлоготой орнуудад үнэ уян хатан байдгийг өргөнөөр хүлээн зөвшөөрдөг бөгөөд бага ба дунд орлоготой орнуудад үнэ бага зэрэг буурсан ч үйлчилгээний хэрэглээг мэдэгдэхүйц нэмэгдүүлэх боломжтой. Эмпирик судалгаагаар өргөн зурвасын эрэлт нь орлогын түвшин болон дижитал дэд бүтцийн ялгааг илэрхийлдэг бүс нутгуудад хувьсах уян хатан чанарыг харуулдаг болохыг харуулж байна (Katz & Koutroumpis, 2012; Galperin & Ruzzier, 2013). Нэмж дурдахад өргөн зурвасын үнийн бууралт нь бүтээмж, эдийн засгийн өсөлтөд хэд дахин үр дүнтэй нөлөө үзүүлдэг нь нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийг дэмжихэд МХХТ-ийн үнийг бууруулах стратегийн ач холбогдлыг онцлон харуулж байна (Czernich et al., 2011). Эдгээр хандлагууд нь МХХТ-ийн хүртээмжийг өргөжүүлэхэд боломжийн үнэ цэнийн чухал үүргийг онцолж, үйлчилгээний үнийг бууруулахад чиглэсэн бодлого нь дижитал хүртээмжийг эрс сайжруулж, дижитал хуваагдлыг бууруулах боломжтойг харуулж байна.
- Дүгнэж хэлэхэд, МХХТ-ийн үнийн сагсны статистик нь дижитал тэгш байдлыг хангахад чиглэсэн ахиц дэвшлийг хянах маш чухал хэрэгсэл юм. Боломжийн иж бүрэн хэмжүүрийг санал болгосноор тэд дотоодын гүйцэтгэлийг дэлхийн стандарттай харьцуулах боломжийг олгож, МХХТ-ийн үнийн холболтод үзүүлэх нөлөөг харуулдаг. Эдгээр статистик нь дижитал хуваагдлыг арилгахад чиглэгдсэн бодлогыг тодорхойлохоос гадна дижитал хүртээмжтэй байдал, тогтвортой хөгжлийг дэмжсэн өгөгдөлд суурилсан стратегийг дэмжих замаар УМС-ийг эрэлхийлэхэд нь улс орнуудыг хүчирхэгжүүлдэг. Ийм байдлаар МХХТ-ийн үнийн сагс нь УМС-д хүрэх, боломжийн саад тотгорыг багасгаж, дижитал оролцоог хөгжүүлэх орчинг бүрдүүлэхэд зайлшгүй шаардлагатай юм.

1.2. Бүх нийтийн ач холбогдол бүхий холболт (УМС)

- УМС-ийн хүрээ нь мэдээллийн технологийн үйлчилгээний хүртээмж, чанар, ашиглах боломжтой байдлыг хамрахын тулд үндсэн интернетийн хүртээмжийг давж, хүртээмжтэй дижитал хандалтад хүрэх цогц хандлагыг илэрхийлдэг. УМС нь дижитал оролцоог хангахад дан ганц хандалт хангалтгүй гэдгийг онцолж байна; Үүний оронд дижитал үйлчилгээ нь хүртээмжтэй, боломжийн, өндөр чанартай, ашиглах боломжтой байх ёстой. Худалдан авах чадвар хязгаарлагдмал, үйлчилгээний үнэ өндөр байгаа нь дижитал оролцоог хязгаарладаг бага, дунд орлоготой орнуудад өндөр үнэ нь МХХТ-ийг нэвтрүүлэхэд ихээхэн саад болж байгаа тул боломжийн үнэ маш чухал юм.
- УМС-ийн хүрээнд боломжийн үнэ нь МХХТ-ийн үйлчилгээ болон хандалтад шаардагдах төхөөрөмжүүдийн аль алинд нь хамаатай. Нийгэм-эдийн засгийн давхаргад хүртээмжтэй байх нь хувь хүмүүст хэт их санхүүгийн дарамт учруулахгүйгээр өргөн хүрээний холболтыг бий болгоход амин чухал юм. Үүний тулд НҮБ-ын өргөн зурвасын комиссоос МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийг

нэг хүнд ногдох ҮНО-ын 2 хувиас доош байлгах зөвлөмж зэрэг олон улсын жишиг үзүүлэлтүүд нь боломжийн (affordability) зорилтуудыг чиглүүлдэг. МХХТ-ийн үнийн сагсны статистик нь стандартчилагдсан боломжийн арга хэмжээг санал болгож, бодлого боловсруулагчдад өөр өөр бүс нутаг эсвэл улс орнуудад МХХТ-ийн хүртээмжийг үнэлэх боломжийг олгодог. Үйлчилгээний үнийг орлогын түвшинтэй харьцуулснаар эдгээр статистик нь боломжийн зөрүүг тодорхойлж, бодлогын арга хэмжээ авах шаардлагатай хэсгийг тодруулахад тусалдаг.

11. УМС-ийн хэмжүүрүүд – тогтмол бөгөөд найдвартай хандалт, хангалттай хурд, өгөгдлийн хангалттай хэмжээ, төхөөрөмжийн боломжийн үнэ нь хоорондоо уялдаатай бөгөөд утга учиртай холболтыг үнэлж, хүрэх найдвартай тогтолцоог бүрдүүлдэг. Нарийвчилсан үнийн сагсаар дамжуулан үнийн мэдээллийг цуглуулснаар ITU нь дижитал хүртээмжийг өргөжүүлэхэд чиглэсэн бодлогыг удирдан чиглүүлж, УМС-ийн хүрээнд боломжийн үнэлгээг хийх боломжийг олгодог. МХХТ-ийн үнийн сагс нь үүрэн холбооны, зөвхөн дата-өргөн зурвасын, суурин өргөн зурвасын болон үүрэн холбооны дата, ярианы үйлчилгээнүүдийг багцалсан янз бүрийн үйлчилгээний түвшинтэй холбоотой үнийн талаархи ойлголтыг өгдөг – тус бүр нь хэрэглэгчийн нийтлэг хэрэгцээнд нийцсэн бөгөөд ашиглалтын хамгийн бага босгыг хангах зорилготой юм.
12. Боломжийн үнэтэй байхаас гадна хурд нь интернет холболтын гол "утга учир/ач холбогдол бүхий" элемент болсон. МХХТ-ийн үйлчилгээний хүртээмжтэй байдал 2023 бодлогын товчооноос (ITU, 2023) гарсан сүүлийн үеийн мэдээллүүд нь анхдагч түвшний суурин өргөн зурвасын төлөвлөгөөний нийтэд зарласан татах дундаж хурд 2019 онд 5 Мбит/с байсан бол 2023 онд 20 Мбит/с болтлоо өссөнийг онцолсон байна. Хэдийгээр дэлхийн хэмжээнд сайжирч байгаа ч орлогын бүлгүүд болон бүс нутгуудад ялгаа их хэвээр байна. Өндөр орлоготой эдийн засагтай орнуудад 2023 онд нийтэд зарласан дундаж хурд 100 Мбит/с хүрсэн бол Буурай хөгжилтэй орнуудын хувьд ердөө 4 Мбит/с хүрчээ. Эдгээр ялгаа нь бүх нийтийн, холболтын утга агуулгын гол хэмжүүр болох чанарын (хурдыг оролцуулан) чухлыг онцолж байгаа нь үнийг бууруулахад чиглэсэн бодлого нь сүлжээний гүйцэтгэлийг сайжруулах арга хэмжээнүүдтэй зэрэгцэн явах ёстойг харуулж байна.
13. УМС нь дижитал оролцоог хангах стратегийн зорилт бөгөөд мэдээллийн технологийн үнийн сагс нь улс орнуудад боломжийн хандлагыг хянах, ахиц дэвшлийг дэлхийн зорилттой харьцуулах боломжийг олгодог. Холболтын үнийн саад тотгорыг тодорхойлсноор эдгээр статистик нь бодлогын арга хэмжээ хаана хамгийн их хэрэгтэй байгааг онцолж өгдөг. Энэхүү нотлох баримтад тулгуурласан засгийн газрууд болон оролцогч талууд хөндлөнгийн оролцоог эрэмбэлж, стратегийн хөрөнгө оруулалт хийж, бүх нийтийн ач холбогдол бүхий холболтын ахиц дэвшлийг хурдасгах боломжтой.

1.3. Боломжит зорилтууд (Affordability targets)

14. Дэлхийн болон бүс нутгийн санаачилгуудаар тодорхойлогдсон боломжийн (affordability) зорилтууд нь МХХТ-ийн үйлчилгээний хүртээмжийг үнэлэх чухал шалгуур үзүүлэлтүүдийг бий болгодог. Эдгээр жишиг үзүүлэлтүүд нь бодлого боловсруулагчдын хувьд зайлшгүй шаардлагатай бөгөөд мэдээллийн технологийн үнэ нь дижитал тэгш хүртээмжтэй байх олон улсын стандартад нийцэж байгаа эсэхийг үнэлэх боломжийг олгодог. Боломжтой байдал нь бүх нийтийн холболтод ихээхэн саад тотгор учруулдаг гэдгийг өргөнөөр хүлээн зөвшөөрсөн; Иймээс НҮБ-ын Өргөн зурвасын комисс, Connect-2030 хөтөлбөр зэрэг санаачилгууд нь боломжийн (affordability) зорилтуудыг тодорхой тодорхойлсон байдаг.² Эдгээр зорилтууд нь МХХТ-ийн үйлчилгээний үнэ хувь хүмүүсийг, ялангуяа бага, дунд орлоготой улс орнуудад дижитал эдийн засагт бүрэн оролцоход саад болохгүй байх зорилготой юм.
15. Олон нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн боломжийн зорилт бол НҮБ-ын өргөн зурвасын комиссоос баталсан МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийн нэг хүнд ногдох ҮНО-ын сарын 2%-ийн

² The Global Digital Compact, approved by the UN General Assembly in September 2024, acknowledges the pivotal role of affordability to unlock the full potential of digital technologies, and countries have committed to develop targets and indicators for affordable connectivity, and increase the affordability of services.

босго юм. Түүхийн хувьд энэ зорилт нь хувьсан өөрчлөгдсөн; Сарын 2% жишиг тогтоохоос өмнө боломжийн стандартууд нь нэг хүнд ногдох сарын ҮНО-ын 5% буюу харьцангуй сул байсан. Цаг хугацаа өнгөрөхөд энэ зорилтыг МХХТ-ийн үйлчилгээг илүү хүртээмжтэй болгох, дижитал ялгааг арилгах дэлхийн нэгдсэн хүчин чармайлтын нэг хэсэг болгон аажмаар бууруулсан. Энэхүү жишиг үзүүлэлт нь МХХТ-ийн хүртээмжийн боломжтой байдал нь хүртээмжтэй дижитал хөгжлийн үндэс болдог гэсэн дэлхий нийтийн зөвшилцлийг харуулж байна. Энэ босгыг дагаж мөрдөх нь ихэнх хүмүүст дижитал холболт хийх боломжийг хангахад тусалдаг. Сарын 2% ҮНО нь утга учиртай, тогтвортой дижитал оролцоонд шаардагдах хамгийн бага боломжийн үнийг багтаасан УМС-ийн хүрээнд практик хэмжүүр болон хүсэл эрмэлзэлийн зорилго болж өгдөг байна.

16. "Connect 2030" хөтөлбөр нь сарын ҮНО-ыг 2%-иар нэмэгдүүлэх зорилтоос гадна МХХТ-ийн үйлчилгээнд бүх нийтээр нэвтрэх боломжийг хангахад чиглэсэн боломжийн нэмэлт хэмжүүрүүдийг бий болгосон. Үндсэн зорилтуудын нэг нь бүх улс орнууд дижитал эдийн засагт бүрэн оролцох боломжийг олгодог боломжийн жишигт хүрэхийн тулд анхдагч түвшний өргөн зурвасын үйлчилгээний үнийг бууруулах явдал юм. Connect 2030 хөтөлбөрт өргөн зурвасын сүлжээг зөвхөн үнийн хувьд бус, хүртээмж, чанар, оролцоотой болгохын чухлыг онцолж байна. Энэхүү санаачилга нь улс орнуудад үнээ бууруулах, хүртээмжийг сайжруулах, ялангуяа гадуурхагдсан, бүрэн үйлчилгээ авч чадаагүй иргэдэд өрсөлдөхүйц зах зээл, тогтвортой бизнесийн загваруудыг дэмжих бодлого боловсруулахад түлхэц өгсөн байна.
17. Нэмж дурдахад, боломжийн интернетийн холболт нь бага орлоготой орнуудад амьдардаг хүмүүсийн сарын дундаж орлогын 2 хувиас илүүгүй үнэтэй байх ёстой гэж анхан шатны түвшний өргөн зурвасын төлөвлөгөөг санал болгосон. Энэхүү арга хэмжээ нь улс орнуудын дотоод болон хоорондын ялгааг ойлгох, дижитал шилжилтийн явцад хэнийг ч орхигдуулахгүй байхыг баталгаажуулахад онцгой ач холбогдолтой юм.
18. Мөн ОУЦХБ/НҮБ-ын УМС боломжийн зорилтууд нь дижитал хүртээмжийг үнэлэх чухал жишиг үзүүлэлтүүдийг тогтоодог. Эдгээр хэмжигдэхүүнүүд нь боломжийн үнэ цэнийг үнэлэхийн тулд дата ашиглалтын түвшинд (одоогоор нэвтрэх түвшний хувьд 2GB, дэвшилтэт үйлчилгээнд 5GB-аар тогтоосон) босго оноог ашиглан нэвтрэх түвшний болон дэвшилтэт мобайл өргөн зурвасын үйлчилгээг хооронд нь ялгадаг. Эдгээр боломжийн стандартыг тодорхойлсноор УМС-ийн тогтолцоо нь бодлого боловсруулагчид МХХТ-ийн үйлчилгээний хүртээмжийг хэмжих, хөндлөнгийн оролцоо шаардлагатай хэсгийг тодорхойлох найдвартай арга хэрэгслээр хангадаг. Дата хэрэглээний хэв маяг өөрчлөгдөхийн хэрээр эдгээр босго хэмжээг 5GB болон 10GB болгон нэмэгдүүлэх, боломжийн хэмжигдэхүүнийг одоогийн хэрэглээний чиг хандлагад нийцүүлэн байлгах саналыг дахин авч үзэх хэрэгцээ улам бүр нэмэгдэж байна.
19. Эдгээр боломжийн зорилтууд нь чухал жишиг үзүүлэлтүүдийг тогтоодог ч нийгмийн бүх давхаргад бүх нийтийн хүртээмжийг баталгаажуулдаггүй. Хамгийн бага орлоготой иргэдийн хувьд нэг хүнд ногдох ҮНО-ын 2% нь ихээхэн дарамт хэвээр байна. ОУЦХБ-ын 2022 он хүртэлх төлбөрийн чадварын бодлогын товч тоймд МХХТ-ийн үйлчилгээний үнэ дэлхийн олон орны хүн амын доод 40%-д хүрэх боломжгүй хэвээр байгаа нь дижитал гадуурхлыг улам хурцатгаж байгааг онцолж байна (ITU, 2022a; ITU, 2022b).
20. Бодит байдал нь улс орнуудын орлогын ялгаа нь үндэсний хэмжээнд боломжийн гэж үзсэн зүйл нь орлогын хуваарилалтын доод хэсэгт байгаа хүмүүсийн хувьд хүртээмжтэй болж хувирдаггүй гэсэн үг юм. Энэхүү зөрүү нь дижитал хандалтыг үнэхээр хүртээмжтэй, тэгш байлгахын тулд орлого багатай бүлгүүдэд тулгарч буй тодорхой саад бэрхшээлийг шууд шийдвэрлэх зорилтот бодлого шаардлагатайг харуулж байна (GSMA, 2013).
21. Боломжит эдгээр янз бүрийн хэмжүүрүүдийг бодлогын тогтолцоонд оруулах нь бүх нийтийн тоон хандалтыг дэмжих илүү бат бөх, олон талт арга барилыг бий болгодог. Бодлого боловсруулагчид өрхийн зарлага, хувь хүний үйлчилгээний үнэ, илүү өргөн боломжийн сагс зэргийг харгалзан үзсэнээр дижитал хуваагдлыг арилгах санаачилгад илүү нарийвчлалтай хандаж чадна. Эдгээр жишиг үзүүлэлтүүд нь МХХТ-ийн үйлчилгээг зөвхөн хүртээмжтэй төдийгүй орлогоос үл хамааран хүн бүрт хүртээмжтэй байлгахад хувь нэмрээ оруулж, ийм үйлчилгээ нь дижитал эдийн засагт

утга учиртай оролцоход хувь нэмэр оруулдаг.

2. Арга зүйн тойм

22. МХХТ-ийн үнийн сагсны статистикийн суурь аргачлал нь МХХТ-ийн үйлчилгээний хүртээмжийн талаарх тогтвортой, үнэн зөв, дэлхийн хэмжээнд харьцуулж болохуйц өгөгдлийг хангахад чухал ач холбогдолтой. Энэ хэсэгт МХХТ-ийн үнийн сагс цуглуулах түүхэн хувьслыг тоймлон, аргачлалын гол хөгжлийг судалж, боломжийн хэмжигдэхүүнийг үндэслэдэг макро эдийн засгийн нөхцөл байдлын талаар өгүүлнэ. Эдгээр элементүүд нь эдийн засгийн өргөн хүрээний хүрээнд МХХТ-ийн үнийн статистикийг тайлбарлах үндэс суурь болдог.

2.1. МХХТ-ийн үнийн сагсны цуглуулгын товч түүх

23. 1980-аад онд суурин утасны тарифт хяналт тавьснаас хойш ОУЦХБ-ын МХХТ-ийн үнийн сагс нь технологийн өөрчлөлт, зах зээлийн хөгжилд нийцүүлэн хэд хэдэн удаа шинэчлэгдсэн. Олон жилийн туршид мэдэгдэхүйц хасах (жишээлбэл, 1990-ээд оны эхээр үүрэн холбооны төлбөрийг нэвтрүүлэх эсвэл 2000-аад оны эхээр dial-up интернетийн үйлчилгээг нэвтрүүлэх гэх мэт шинэ үйлчилгээг оруулах эсвэл хасах) болон нэмэх (тэтгэмжийн босго хэмжээг шинэчлэх, мэдээлэл цуглуулах аргачлалыг боловсронгуй болгох) өөрчлөлтүүд аль аль нь гарсан.³

24. Өнгөрсөн арван жилд EGTI гурван шинэчилсэн найруулгыг баталсан. 2017 он хүртэл ОУЦХБ-ын үнийн сагсанд суурин (суурин утас болон өргөн зурвасын интернетийн аль алиныг хамарсан), үүрэн холбоо (яриа болон SMS) болон мобайл өргөн зурвасын (гар утас, урьдчилсан төлбөрт болон компьютерт суурилсан дараа төлбөрт сагс) гэсэн гурван үйлчилгээ багтсан байв. 2018 оноос эхлэн суурин утасны үнийн хяналтыг зогсоож, суурин өргөн зурвасын хамт нийт дөрвөн төрлийн хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагсны мэдээлэл цуглуулсан. Үүнд: 70 минут, 20 SMS-тэй хөдөлгөөнт үүрэн холбооны хэрэглээ багатай сагс, сар бүр 1.5 GB-ын эрхтэй төхөөрөмж үл хамаарах зөвхөн дата бүхий хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагс, шинээр дата ба яриа хосолсон хоёр төрлийн сагс буюу 70 минут, 20 SMS, 50 MB-ын эрхтэй бага хэрэглээний сагс, 140 минут, 70 SMS болон 1.5 GB дата эрхтэй өндөр хэрэглээний сагс. Хэрэглээний хэв маягийн дэлхийн үнэлгээнд үндэслэн босго оноог тогтоосон.⁴ EGTI-тай тохиролцсон дараагийн шинэчлэл, "Хямд үнэтэй интернетийн төлөөх холбоо (Alliance for Affordable Internet)"-той хамтран ажиллах аргачлалыг уялдуулах ажлын хүрээнд 2021 оноос эхлэн хоёр сагсанд зориулсан дата өгөгдлийн хэмжээг 1.5 GB-аас 2 GB болгон нэмэгдүүлж, гэрээний горимын дүрмийг шинэчилсэн бөгөөд дараа төлбөрт багцыг зөвхөн төлбөрийн хугацаанаас өмнө дуусгавар болгоход ашиглах боломжтой болгосон.

25. Энэхүү гарын авлагад оруулсан хамгийн сүүлийн үеийн шинэчлэл, аргачлалыг 2024 оны 9-р сард EGTI-тай тохиролцож, 2025 оны мэдээлэл цуглуулахаас хэрэгжүүлсэн. Товчхондоо, уг өөрчлөлтөд үүрэн холбооны хэрэглээ багатай сагсыг зогсоох, мобайл өргөн зурвасын сагсны босго оноог шинэчлэх, дэлхий даяар дата хэрэглээ нэмэгдэж, дунд болон өндөр орлоготой эдийн засагтай орнуудад SMS-ийн урсгал буурч, гэрээт хугацааг харгалзан үзэх шаардлагыг хасах зэрэг өөрчлөлтүүд багтжээ. (Мөн зогссон үүрэн холбооны болон түр хадгалагдсан дата, ярианы их хэрэглээний сагсны талаар Хавсралт 1-г үзнэ үү.)

2.2. Макро эдийн засгийн нөхцөл ба лавлагаа үзүүлэлтүүд

26. Улс орон даяар МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийг үнэмлэхүй утгаараа харьцуулахдаа үндэсний мөнгөн тэмдэгтийг нэг валют (жишээ нь, ам.доллар) болгон хөрвүүлэх нь түгээмэл бөгөөд эсвэл худалдан авах чадварын паритет (PPP) тохируулга ашигладаг. Гэсэн хэдий ч эдгээр хөрвүүлэлтэд валютын ханш, амьжиргааны өртгийн зөрүү зэрэг макро эдийн засгийн хүчин зүйлс нөлөөлж болох бөгөөд эдгээрийг улс хоорондын харьцуулалтыг тайлбарлахдаа анхаарч үзэх хэрэгтэй. МХХТ-ийн үнийн статистик нь макро эдийн засгийн өргөн хүрээний хүрээнд ажилладаг бөгөөд үнийн хэмжүүрүүд нь худалдан авах чадвар болон эдийн засгийн бусад гол үзүүлэлтүүдээс

³ Түүхэн үнийн статистикийн мэдээлэл нь ОУЦХБ-ын (ITU) Статистикийн жилийн эмхэтгэл цувралд бий.

⁴ Мөн ОУЦХБ-ын "Дижитал хөгжлийг хэмжих нь: МХХТ-ийн үнийн хандлага 2019" тайлангийн Хавсралт 1-ийг үзнэ үү.

хамаардаг. Энэ хэсэг нь МХХТ-ийн үнийн сагсны статистиктай холбоотой макро эдийн засгийн нөхцөл байдлын талаар иж бүрэн тоймыг өгдөг.

27. Нэгдүгээрт, энэ хэсэгт улс орнуудын үнийн түвшинг харьцуулах гол хэрэгсэл болох худалдан авах чадварын паритетийн (PPP) хэрэглээ, үр дүнд бий болсон ялгаатай тайлбаруудын талаар дэлгэрэнгүй авч үзнэ. PPP нь эдийн засаг хоорондын амьжиргааны үнэ болон худалдан авах чадварын ялгааг харгалзан нэрлэсэн орлого, үнийн мэдээллийг тохируулахад үйлчилдэг бөгөөд ингэснээр улс хоорондын харьцуулалтыг илүү утга учиртай болгох боломжийг олгодог. PPP-ийн тохируулсан утгыг ашиглах нь нэрлэсэн ханштай холбоотой гажуудлыг бууруулж, МХХТ-ийн үнийн түвшинг үнэлэхэд илүү нийцсэн хэмжүүрийг өгдөг. PPP-г ашигласнаар оролцогч талууд МХХТ-ийн үйлчилгээний бодит үнийг илүү сайн үнэлж, үнийн үнэлгээ нь хэрэглэгчдийн бодит худалдан авах чадварыг тусгах болно. Энэхүү хэтийн төлөв нь шударга дижитал бодлогыг боловсруулж, дэлхийн МХХТ-ийн хүртээмжийг илүү хүртээмжтэй болгоход амин чухал юм. Үнэн хэрэгтээ улс хоорондын харьцуулалт нь бусад улс орнуудтай харьцуулах ажлыг хөнгөвчилж, бодлого боловсруулагчдад үндэсний бодлогыг сайжруулах ойлголтыг өгдөг.
28. МХХТ-ийн үнийн сагсны статистик нь жишиг үйлчилгээний үнийг стандартчилагдсан байдлаар үнэлэхэд чиглэдэг бол Хэрэглээний үнийн индексийн (ХҮИ) гарын авлага (ОУВС, 2020) СОICOP08.3-т заасан "төлөөлөх зүйл"-ийг ашиглан өөр арга хэрэглэдэг (Information and Communication Services). ХҮИ-ийн хүрээ нь ердийн хэрэглээний зардлын хэв маягийг тусгасан байдаг бол ОУЦХБ-ын сагс нь МХХТ-ийн үндсэн үйлчилгээний хэрэглээний хамгийн бага босго хэмжээг хэмжихэд тусгайлан зориулагдсан байдаг. Үүний үр дүнд ОУЦХБ-ын сагсыг ХҮИ-ийн тооцоонд шууд оруулаагүй ч зарим салбарт, ялангуяа харилцаа холбооны зардлыг хэмжихэд ойлголтууд давхцдаг⁵.
29. Үнэмлэхүй үнийн харьцуулалтаас ялгаатай нь боломжит байдал нь мэдээллийн технологийн үйлчилгээний үнийн харьцангуй ачааллыг голчлон орлогын хувиар илэрхийлдэг (жишээ нь, нэг хүнд ногдох ҮНО). Энэхүү арга нь үндэсний баялгийн хуваарилалт болон хувь хүний худалдан авах чадвар нь дижитал үйлчилгээний бодит хүртээмжид хэрхэн нөлөөлж байгааг онцлон харуулж байна. Энэ хэсэгт ҮНО-с гадна нэг хүнд ногдох дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) болон өрхийн орлого зэрэг бусад жишиг үзүүлэлтүүдтэй харьцуулалтыг танилцуулж, МХХТ-ийн хүрээнд хүртээмжтэй байдлыг тайлбарлахад тэдний гүйцэтгэх үүргийг тайлбарласан болно. ҮНО нь олон улсын урсгал зэрэг үндэсний орлогын өргөн хүрээг хамардаг бол бусад үзүүлэлтүүд нь МХХТ-ийн боломжийн дүн шинжилгээг нөхөж, гүнзгийрүүлэх ялгаатай хэтийн төлөвийг санал болгодог.
30. Нэг хүнд ногдох ДНБ-ийг эдийн засгийн ерөнхий гүйцэтгэлийг үнэлэхэд ихэвчлэн ашигладаг боловч орлогын өмчлөлөөс үл хамааран тухайн улсын хилийн дотор үйлдвэрлэсэн бараа, үйлчилгээний нийт үнэ цэнийг хэмждэгээрээ ҮНО-с ихээхэн ялгаатай байдаг. Нэг хүнд ногдох ДНБ нь тухайн улсын дотоодын үйлдвэрлэлийн чадавхи, эдийн засгийн хүчирхэг байдлыг илтгэдэг. Гэсэн хэдий ч, нэг хүнд ногдох ДНБ нь оршин суугчдад МХХТ-ийн зардлын орлогыг бүрэн бүрдүүлж чадахгүй, ялангуяа гадаадаас их хэмжээний гадагшаа урсаж, орж ирдэг эдийн засагтай орнуудын хувьд эдгээр ялгаа нь боломжийн хэмжүүрүүдийг тайлбарлахад чухал ач холбогдолтой юм. Иймд МХХТ-ийн үйлчилгээнд хуваарилж болох эдийн засгийн нөөцийг үнэлэхэд ҮНО нь ихэвчлэн илүү нарийн хэмжигдэхүүн болдог.
31. Энэхүү гарын авлага нь ҮНО-ын нарийвчилсан тооцоололд тусгаагүй ч ҮНО-ыг ойлгох эрх бүхий тогтолцоо болох Үндэсний нягтлан бодох бүртгэлийн системийг (SNA) иш татсан болно. SNA нь тухайн улсын оршин суугчдад хуримтлагдсан нийт орлогыг, тэр дундаа гадаадаас орж ирсэн орлогыг илэрхийлдэг ҮНО-ыг бүрдүүлэхэд ашигладаг стандартчилсан аргачлалыг өгдөг. Нэг хүнд ногдох ҮНО нь МХХТ-ийн салбарт чухал үзүүлэлт болж, хүн амын дундаж орлогыг илэрхийлэх замаар боломжийн үнэ цэнийг үндэстэн дамнасан харьцуулалтыг хөнгөвчлөхөд тусалдаг. Бодлого боловсруулагчид МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийг нэг хүнд ногдох ҮНО-тэй уялдуулан судалснаар үйлчилгээний үнэ нь НҮО-ын Өргөн зурвасын Комиссоос баталсан нэг хүнд ногдох

⁵ МХХТ-ийн үйлчилгээ ХҮИ (CPI)-ийн ангилалд хэрхэн тусгагддаг талаарх дэлгэрэнгүй тоймыг ОУВС-гийн гарын авлагын 269-270-р хуудаснаас үзнэ үү.

сарын 2%-ийн ҮНО-ын босго зэрэг дэлхийн боломжийн зорилтуудтай нийцэж байгаа эсэхийг үнэлэх боломжтой.

32. Нэмж дурдахад өрхийн орлого нь хэрэглэгчийн худалдан авах чадварын талаарх шууд ойлголтыг өгдөг нарийн хэмжигдэхүүн болж, микро эдийн засгийн түвшинд МХХТ-ийн үйлчилгээний эдийн засгийн ачааллыг үнэлэх нэмэлт хэмжүүрийг санал болгодог. ҮНО эсвэл ДНБ-ээс ялгаатай нь өрхийн орлого нь хувь хүмүүс болон гэр бүлүүд МХХТ-тэй холбоотой зардалд (МХХТ-ийн бараа, үйлчилгээг оролцуулан) хуваарилж болох нэг удаагийн орлогод төвлөрдөг бөгөөд ингэснээр хэрэглэгчийн өнцгөөс харахад хүртээмжийг илүү шууд хэмждэг. Эдгээр ялгааг ойлгох нь МХХТ-ийн үнийн мэдээллийг илүү нарийн тайлбарлаж, бодлого боловсруулахад илүү чиглэсэн хандлагыг хөнгөвчлөх боломжийг олгодог. Энэ нь макро эдийн засаг болон өрхийн түвшинд аль алинд нь боломжийн үнийн зөрүү хэвээр байдгийг тодорхойлоход тусалдаг ба МХХТ-ийг нэвтрүүлэхэд тулгарч буй саад тотгорыг үр дүнтэй бууруулах, дижитал оролцоог нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн хөндлөнгийн оролцоог төлөвлөхөд тусалдаг. Цаашилбал, микро эдийн засгийн үүднээс авч үзвэл "түрийвчний хувь" гэсэн ойлголт нь өрхийн нийт зардлын МХХТ-ийн үйлчилгээнд (тухайлбал, суурин өргөн зурвасын болон үүрэн холбооны гэх мэт) хуваарилагдсан хувийг тодотгож чадна. Энэхүү мэдээллийг цуглуулсан өрхийн зарлагын судалгаа нь хэрэглэгчдийн тэргүүлэх чиглэл, зан үйлийн талаарх үнэ цэнэтэй ойлголтыг өгч, гэр бүлүүд МХХТ-ийн зардлыг бусад чухал хэрэгцээтэй хэрхэн тэнцвэржүүлж байгааг харуулсан макро түвшний боломжийн дүн шинжилгээг баяжуулдаг.

3. ОУЦХБ МХХТ-ийн үнийн сагсны тодорхойлолт, аргачлалын 2024 оны шинэчилсэн найруулга

33. Энэ хэсэгт хэрэглээний хэв маягийн өөрчлөлт, технологийн дэвшлийг тусгасан Харилцаа холбоо/МХХТ-ийн үзүүлэлтүүдийн ITU шинжээчдийн бүлгээс (EGTI) баталсан МХХТ-ийн үнийн сагсыг бүрдүүлэх шинэчилсэн тодорхойлолт, аргачлалыг танилцуулж байна. МХХТ-ийн үнийн сагсны хувьслыг баримтжуулж, тэдгээрийн шинэчилсэн найруулгыг тайлбарласнаар энэ хэсэг нь МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийн мэдээллийг цуглуулах, боловсруулах, дүн шинжилгээ хийх зарчим, практикт хэрэглэгчдэд чиглүүлэх зорилготой юм.

3.1. Үзэл баримтлалын хүрээ

34. МХХТ-ийн үнийн сагс нь дэлхийн хэмжээнд хэрэглэгдэж буй харилцаа холбооны төлөөллийн үйлчилгээний үнийг тогтоох зорилготой бөгөөд боломжит болон хүртээмжтэй байдлыг үнэлэх жишиг үзүүлэлтүүдийг бий болгодог. Эдгээр сагс нь дата, яриа, SMS гэх мэт хэрэглээний янз бүрийн түвшний хэрэглэгчдийн нийтлэг хэрэгцээг илэрхийлдэг. 2024 оны шинэчилсэн найруулга нь харилцаа холбоо, боловсрол, ажил гэх мэт чухал үйл ажиллагаанд интернэтээс хамааралтай болж байгааг хүлээн зөвшөөрч, өгөгдөлд суурилсан үйлчилгээг онцолж байна. Босгыг тохируулах, хоцрогдсон бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг арилгах замаар⁶, шинэчлэгдсэн сагсууд нь технологийн болон зан үйлийн өөрчлөлтөд дасан зохицох чадварыг баталгаажуулдаг.⁷ Хүснэгт 1-д өмнөх хувилбаруудтай харьцуулахад шинэчлэгдсэн тодорхойлолтуудын тоймыг үзүүлэв.

Хүснэгт 1 МХХТ-н хуучин болон шинэ үнийн сагсны тодорхойлолтуудын харьцуулалт (2024 оны шинэчлэл)

ICT Price Basket	Old Definition (2021-2024)	New Definition (from 2025)
Mobile Cellular Low Usage Basket	70 minutes + 20 SMS	Removed
Data-only Mobile Broadband	Minimum of 2 GB	Minimum of 5 GB
Mobile Data and Voice Low Consumption Basket	70 minutes + 20 SMS + 500 MB	70 minutes + 20 SMS + 1 GB
Mobile Data and Voice High Consumption Basket	140 minutes + 70 SMS + 2 GB	140 minutes + 20 SMS + 5 GB
Fixed Broadband Basket	Minimum of 5 GB	No change Minimum of 5 TB

Эх сурвалж: ITU EGTI Summary Report 2025¹⁰

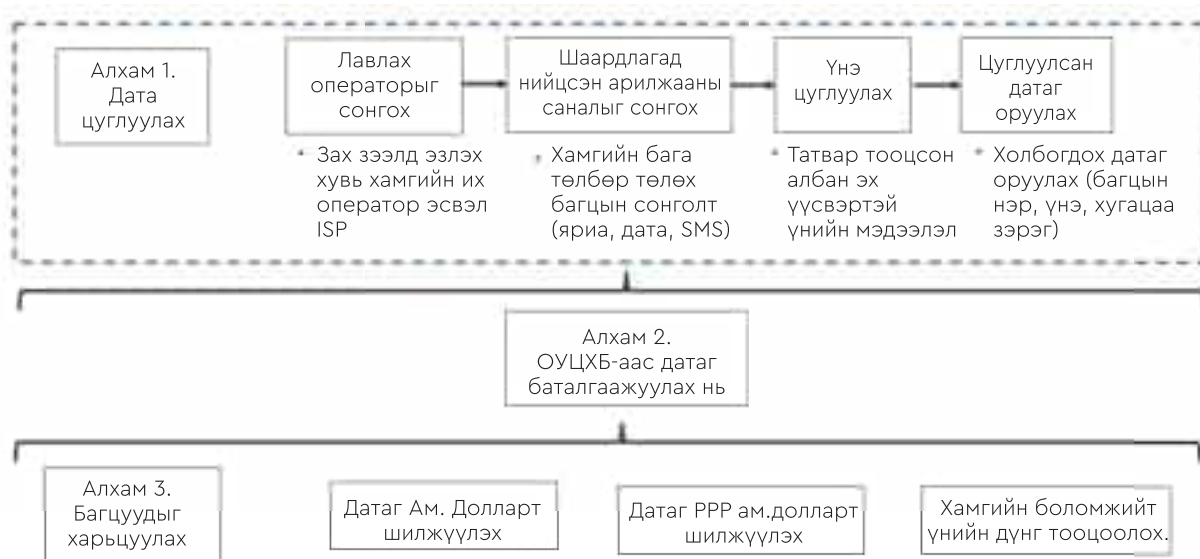
35. МХХТ-ийн үнийн сагсыг сонгох эсвэл тодорхойлсны дараа дараагийн алхам нь сонгосон багцнууд нь илүү өргөн зах зээлийг төлөөлөх эсэхийг баталгаажуулах явдал юм. Ялангуяа,

⁶ 2024 онд МХХТ-ийн үнийн багцад оруулсан шинэчлэлүүд нь хэрэглээний хэв маяг өөрчлөгдөж, технологи хөгжиж буйг тусгасан бөгөөд өгөгдлийн хэрэглээнд илүү их анхаарал хандуулсан болно. Үүний нэг илрэл нь гар утасны үүрэн холбооны бага хэрэглээний багцыг (70 минут + 20 SMS) өгөгдөл цуглуулалтаас хассан явдал юм. Хасагдсан уг гар утасны үүрэн холбооны бага хэрэглээний багцын (70 минут + 20 SMS) түүхэн суурь болон дэлгэрэнгүй мэдээллийг Хавсралтад танилцуулсан

⁷ ОУВС-гийн ХҮИ (CPI)-ийн гарын авлагад шинэ бүтээгдэхүүнийг нэвтрүүлэхийн тулд хуучин бүтээгдэхүүн бүрэн хуучирч, хэрэглээнээс гарахыг заавал хүлээх шаардлагагүй гэж зөвлөдөг тул ОУЦХБ-ын (ITU) баримталж буй стратеги нь энэхүү зөвлөмжтэй нийцэж байна.¹⁰ https://www.itu.int/itu-d/meetings/egti2024/wp-content/uploads/sites/27/2024/11/ITU_EGTImeeting2024_SummaryReport_rev.pdf

энэ нь үүрэн холбооны үйлчилгээний хэрэглээний дугаарын хувьд хамгийн том оператор эсвэл ISP-г тодорхойлохтой холбоотой байж болох юм (энэ нь үүрэн холбооны нэг сүлжээний операторыг бүх операторын үүрэн холбооны сагсанд ашиглах болно гэсэн үг юм), эсвэл суурин өргөн зурвасын хувьд хамгийн түгээмэл технологийг сонгох (Зураг 1-ийн 1-р шатны 1-р алхам). Цаашилбал, газарзүйн үнийн хэлбэлзэл байгаа тохиолдолд бүхэл бүтэн улс эсвэл ядаж хамгийн их хүн амтай хотод хамаарах саналуудыг анхаарч үзэх хэрэгтэй⁸. Эдгээр алхмуудыг хамтад нь авч үзвэл үнийн мэдээлэл нь хамгийн өргөн хүртээмжтэй үйлчилгээний төлөвлөгөөг үнэн зөв тусгаж, улмаар цаашдын харьцуулалт, дүн шинжилгээ хийх бат бөх суурийг тавьж өгдөг.

Зураг 1 Санал сонгох, үнийн мэдээлэл цуглуулах ажлын урсгал (мэдээлэл цуглуулах)

Эх сурвалж: ITU

36. Нэмж дурдахад сагс бүр дата, яриа, SMS-ийн хэрэглээний босгыг тогтоодог боловч эдгээр босгыг нэг буюу хэд хэдэн ялгаатай багц, нэмэлт, эсвэл тэдгээрийн хослолоор хангаж болно. Жишээлбэл, сагсны шаардлагыг биелүүлэхийн тулд үндсэн багц болон нэмэлт дата багц худалдаж авах, тодорхой үйлчилгээний төлбөрийг төлөх эсвэл зөвшөөрвөл ижил төрлийн багцыг олон удаа худалдаж авах зэрэг орно. Гэсэн хэдий ч хамгийн хялбар шийдэл нь хамгийн их хэмжээтэй төлбөрийг тогтоох албагүй; энэ нь зөвхөн хамгийн бага үнээр сагсны босгыг хангасан буюу давсан байх шаардлагатай.
37. Эцэст нь, операторууд шаардлагатай дата, яриа, SMS-ийн босго хэмжээнээс давсан багцыг санал болгох үед эдгээр "хэт давах" сонголтуудыг сонгох нь илүү хэмнэлттэй хэвээр байж магадгүй юм. Ийм тохиолдолд төлөвлөгөө эсвэл багцын үнийг зөвхөн сагсны шаардлагад нийцүүлэн хуваахаас илүүтэйгээр бүрэн үнийг харгалзан үзэх шаардлагатай. Энэ нь төлбөрийн хэмжээ тогтоосон босго хэмжээнээс давсан ч үнийн тооцоо үнэн зөв, ил тод байх болно (Зураг 1-ийн 1-р шатны 2-р алхам).
38. Зураг 1-ийн 1-р үе шатны 3-р алхам болох эхний хоёр алхам дээр тулгуурлан албан ёсны үнийг нийтлэгдсэн эх сурвалжаас татвар, холбогдох хураамжийг цуглуулж, үнийн бүх мэдээлэл шинэчлэгдсэн, үнэн зөв байгаа эсэхийг баталгаажуулна. Дараа нь 4-р алхам нь багцуудын нэр, төлбөр, үнэ, хүчинтэй байх хугацаа гэх мэт эдгээр дэлгэрэнгүй мэдээллийг мэдээлэл цуглуулах

⁸ Түүхэн байдлаар ОУЦХБ-ын (ITU) удирдамжид МХХТ-ийн үнийн мэдээлэл цуглуулахдаа үйлчилгээний хүртээмж өргөн, өмнөх аргачлалуудтай нийцдэг гэсэн үндэслэлээр хамгийн том хот эсвэл нийслэлийг жишиг байршлаар ашиглаж ирсэн. Энэхүү аргачлал нь орон нутгийн түвшний ялгааг бүрэн тусгаж чадахгүй байж болох ч олон улсын харьцуулалт хийхэд тогтвортой, нэгэн ижил суурь үзүүлэлтийг бүрдүүлдэг.

системд оруулахад анхаарлаа хандуулж, улмаар дараагийн тооцооллын бүтэцтэй бүртгэлийг бий болгоно.

39. Нэмж дурдахад МХХТ-ийн үнийн сагсанд нийцтэй байдлыг хангахын тулд сагс бүрт хамаарах бүх нийтийн дүрмийг Хүснэгт 2-т нэгтгэсэн болно. Эдгээр удирдамж нь нутаг дэвсгэрийн хүчинтэй байх, урамшуулал болон тэг үнэлгээтэй үйлчилгээ, валютын тодорхойлолт, татварыг оруулах зэрэг асуудлуудыг хамарна.

Хүснэгт 2 Бүх сагсанд зориулсан нийтлэг аргачлал

<p>Нутаг дэвсгэрийн хүчинтэй байдал</p> 	<p>Улс орны болон эдийн засгийн янз бүрийн бүс нутагт үнэ харилцан адилгүй байвал хамгийн том хот (хүн амын тоо) эсвэл нийслэлд хамаарах үнийг зааж өгөх ёстой.</p>
<p>Урамшуулал, Үнэ төлбөргүй үйлчилгээ, Сошиал медиа</p> 	<p>Үнэ нь ердийн (сурталчилгааны бус) төлөвлөгөөнд хамаарах бөгөөд сурталчилгааны санал, хязгаарлагдмал хөнгөлөлт эсвэл тусгай хэрэглэгчийн бүлгийг (жишээ нь, одоо байгаа үйлчлүүлэгчид эсвэл насны бүлэг) оруулаагүй болно. Зөвхөн тодорхой төрлийн төхөөрөмжид (ухаалаг утас, таблет гэх мэт) хамаарах тусгай үнийг оруулахгүй. Шөнийн цагаар олгох тэтгэмжийг оруулаагүй болно. Төлбөргүй үйлчилгээ (жишээ нь, тодорхой платформ эсвэл програмаар дамжуулан сарын өгөгдлийн төлбөрөөс гадна хэрэглэж болох үйлчилгээ) нь тэмдэглэлд тусгагдсан байх ёстой бөгөөд нийт өгөгдлийн төлбөрийн хэмжээнд тооцогдох ёсгүй.</p>
<p>Ханш</p> 	<p>Татварыг оруулаад үнээ сурталчилсан валютаар нь авах ёстой. Хэрэв үнийг үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр сурталчлаагүй бол тухайн валютыг зааж өгсөн тэмдэглэл нэмэх шаардлагатай. Орон нутгийн мөнгөн тэмдэгтийн аливаа өөрчлөлт/хөгжлийг (жишээлбэл, ханшийн уналт, шинэ мөнгөн тэмдэгт) хүчин төгөлдөр болсон үеэс эхлэн тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой</p>
<p>Татвар</p> 	<p>Үнэ нь холбогдох бүх татварыг багтаасан байх ёстой. Хэрэв зарлагдсан үнэ нь эдгээр татварыг хараахан тусгаагүй бол эцсийн бүртгэгдсэн үнэ нь хэрэглээний бодит үнэтэй нийцэхийн тулд бүрэн дүнг (татварыг оруулаад) оруулах ёстой</p>

Эх сурвалж: ITU

3.2. ОУЦХБ МХХТ-ийн үнийн сагс 2025 Тодорхойлолт ба мэдээлэл цуглуулах дүрэм

Энэ хэсэгт 2025 оны байдлаар мэдээлэл цуглуулсан МХХТ-ийн үнийн сагсуудын мэдээлэл цуглуулах дүрмийг танилцуулж байна. (Сагсуудын бүдүүвч тоймыг дээрх Хүснэгт 1-ээс үзнэ үү).

(1) Зөвхөн датад зориулсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагс (5GB)

 <p>Зөвхөн датад зориулсан мобайл өргөн зурвасын сагс (5 GB)</p>	<p>Зөвхөн датад зориулагдсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагс нь 3G буюу түүнээс дээш дэвшилтэт технологи ашиглан, сард дор хаяж 5 GB интернет дата ашиглах боломжтой, доор заасан өгөгдөл цуглуулах шаардлагыг хангасан, тухайн улсын хамгийн том операторын хамгийн хямд мобайл дата холболтыг хэлнэ.</p> <p>Энэ сагс нь өргөн зурвасын хурдаар өгөгдөл дамжуулах, байршуулах, татаж авахад чиглэсэн мобайл үйлчилгээний багцыг хэлнэ. Энэхүү сагс нь хэрэглэгчдэд дата үйлчилгээ шаардлагатай үед интернетэд нэвтрэх боломжийн үнийг хэмжих зорилготой. Энэ сагсанд зориулсан сарын хамгийн бага дата өгөгдлийн хэмжээг 2 GB-аас 5 GB болгон нэмэгдүүлсэн нь видео цацалт, онлайн боловсрол, алсын зайн ажил болон бусад өгөгдөл их шаардсан үйл ажиллагаанаас үүдэлтэй өнөөдрийн өндөр дата хэрэглээг харуулж байна. Энэхүү өсөлтийг сүүлийн жилүүдэд мобайл сүлжээний дэд бүтцийг сайжруулснаар дэмжиж байгаа бөгөөд энэ нь хэрэглэгчдэд илүү их мэдээллийн хэмжээг үр дүнтэй ашиглах боломжийг олгодог. Энэхүү зохицуулалт нь дижитал орон зайд утга учиртай оролцох боломжийг олгох найдвартай, хангалттай том мэдээллийн төлөвлөгөөний өсөн нэмэгдэж буй ач холбогдлыг онцолж байна. Энэ сагс нь 3G буюу түүнээс дээш дэвшилтэт технологи (UMTS, HSDPA+/HSDPA, CDMA2000, LTE, LTE-Advanced, WiMAX/WirelessMAN) дээр ажилладаг өргөн зурвасын үйлчилгээнд хамаарна. Төлөвлөгөөнд хамгийн багадаа 256 кбит/с татаж авах хурдыг сурталчлах ёстой. Гол шалгуур нь сард 5 GB датад нийцэх буюу түүнээс дээш зардал багатай төлөвлөгөөг тодорхойлох явдал юм. Хамрах хүрээ нь тусдаа WiFi эсвэл зөвхөн hot spot цэгт зориулсан саналуудыг оруулаагүй болно</p>
МЭДЭЭЛЭЛ ЦУГЛУУЛАХ АРГА	
Лавлах оператор	Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын үнийг тухайн улс, эдийн засаг дахь мобайл хэрэглэгчийн тоогоор (өргөн зурвасын холболттой эсэхээс үл хамааран) зах зээлд хамгийн их хувийг эзэлдэг үүрэн холбооны оператороос авах ёстой.
Багцын төрөл, гэрээний хэлбэр, амлалтын хугацаа	Зөвхөн оршин суугч, нэг хэрэглэгчид санал болгох үнийг цуглуулах ёстой. Төлөвлөгөөний хэлбэрийг (урьдчилсан эсвэл дараа төлбөрт) харгалзахгүйгээр хамгийн хямд төлөвлөгөөг сонгох хэрэгтэй. Сонгогдсон операторын төлөвлөгөөний горимыг бүртгэх ёстой . Дараа төлбөрт төлөвлөгөө нь хамгийн хямд төлөвлөгөө байх үед гэрээний хамгийн бага хугацааг тэмдэглэлд тусгах ёстой ⁹ .
Төлбөрийн босгыг давах	<p>Үнийн мэдээллийг сард хамгийн боломжит дататай (ашигласан төхөөрөмжөөс үл хамааран) боломжит дата агуулсан, хамгийн хямд багцаас цуглуулах ёстой: Зөвхөн хөдөлгөөнт өргөн зурвасын өгөгдөл: 5GB, 3G ба түүнээс дээш (өөрөөр хэлбэл өргөн зурвасын хурд). Сонгосон багцын нь дата нь сагсанд шаардагдах хэмжээтэй хамгийн ойр таарч байгаа төлөвлөгөө байх албагүй. Үүний оронд шаардлагатай босгыг хангасан эсвэл давсан аливаа багцыг үнэлж, хамгийн хямд хувилбарыг сонгох хэрэгтэй.</p> <p>Жишээ 1: Оператор сар бүр 2.5GB, 10GB багцыг санал болгодог бол 10GB багц эсвэл 2.5GB-аас хоёр дахин авсан багц нь 5GB дата бүхий мобайл өргөн зурвасын сагс байх шаардлагыг бүрэн хагаж байж болох юм. Гэхдээ тэдгээрийг тооцоолж үнийг үнэлсний дараа боломжит хувилбаруудаас хамгийн хямдыг нь сонгох хэрэгтэй.</p> <p>Жишээ 2: Оператор нь сар бүр 10GB, 4GB-ын багцыг санал болгодог бол 4GB-ын хэрэглэгчид 1GB дата нэмэлт авч эсвэл 10GB-ын хамгийн хямдыг нь эсвэл 1GB-ын нэмэлт багцтай 4GB-ын багцыг сонгох хэрэгтэй (төлөвлөгөө болон нэмэлт нь тохирох тохиолдолд).</p> <p>Датагийн хэмжээ нь байршуулах болон татаж авах дата хэмжээтэй холбоотой байх ёстой. Хэрэв үнийг дата хэмжээ биш харин "ашигласан цаг"-тай холбосон бол энэ мэдээллийг тусдаа тэмдэглэлд нэмж оруулах ёстой..</p> <p><i>Тайлбар: ОУЦХБ эдгээр тохиолдлыг дэлхийн болон бүс нутгийн харьцуулалтад оруулах боломжгүй байх магадлалтай</i></p>

⁹ Шинэчилсэн аргачлалын дагуу дараа төлбөрт (postpaid) багцын гэрээний хугацаатай холбоотой үнийг цаашид тооцохгүй

	<p>Өгөгдсөн сагсанд тохирох хамгийн хямд буюу цорын ганц боломжит хувилбар болох үед төлбөрөө төлөх саналыг ашиглах ёстой. Хэрэв операторууд тухайн өдрийн цагаас (оргил/оргил бус) хамаарч өөр өөр төлбөр авдаг бол хоёулангийнх нь дундажийг бүртгэх ёстой. Шөнийн цагийн төлбөрийг тооцохгүй.</p> <p>Төлөвлөгөөг "хязгааргүй" гэж сурталчилж байсан ч дата хэмжээнд хязгаарлалт (жишээ нь, шударга хэрэглээний бодлого гэх мэт) байдаг тул авч ашиглахдаа хязгаарлалтыг сайтар нягтлах шаардлагатай. Хэрэв 256 кбит/с-ээс доош хурдаар хязгаарлах босготой бол хэмжээнээс давсан дата хэмжээг тооцохгүй.</p>
Багц	Бусад үйлчилгээтэй (жишээ нь ярианы үйлчилгээтэй) багцалсан ч хамгийн хямд багцыг илүүд үзэх хэрэгтэй. Сонгосон төлөвлөгөөнд мобайл өргөн зурвасын хандалтаас гадна бусад үйлчилгээ багтсан бол тэдгээрийг тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой.
Хүчинтэй хугацаа	Сагсны хүчинтэй байх хугацаа нь 30 хоног буюу дөрвөн долоо хоног байна. Хэрэв жишиг хугацаанаас бага хүчинтэй төлөвлөгөөг сонгосон бол түүнийг дөрвөн долоо хоногийн хугацаанд хамрахын тулд аль болох олон удаа авах эсвэл 30 хоног эсвэл дөрвөн долоо хоногийн хүчинтэй байх хугацаанд шаардлагатай нэг буюу хэд хэдэн нийцтэй төлөвлөгөө, нэмэлт хэрэгслээр нөхөх болно. 30 хоног эсвэл дөрвөн долоо хоног хүчинтэй байх хамгийн хямд шийдлийг сонгох хэрэгтэй.
Хамрах хүрээ	Улс орны болон эдийн засгийн янз бүрийн бүс нутагт үнэ харилцан адилгүй байвал хамгийн том хот (хүн амын тоогоор) эсвэл нийслэлд хамаарах үнийг зааж өгөх ёстой.
Урамшуулал, төлбөргүй үйлчилгээ, сошиал медиа	<p>Үнэ нь ердийн (сурталчилгааны бус) төлөвлөгөөнд хамаарах бөгөөд сурталчилгааны санал, хязгаарлагдмал хөнгөлөлт эсвэл тусгай хэрэглэгчийн бүлгийг (жишээ нь, одоо байгаа үйлчлүүлэгчид эсвэл насаар тодорхойлсон бүлгүүд) оруулаагүй болно. Зөвхөн тодорхой төрлийн төхөөрөмжид (ухаалаг утас, таблет гэх мэт) хамаарах тусгай үнийг авч ашиглаж болохгүй. Шөнийн цагаар олгох хөнгөлөлтийг оруулаагүй болно.</p> <p>Төлбөргүй үйлчилгээнүүд (жишээ нь, тодорхой платформ эсвэл програмаар дамжуулан сарын дата төлбөрөөс гадна хэрэглэж болох үйлчилгээ) нь тэмдэглэлд тусгагдсан байх ёстой бөгөөд нийт дата төлбөрийн хэмжээд тооцогдох ёсгүй.</p>
Сүлжээндээ болон бусад сүлжээнд үйлчлэх үнэ	(Хэрэглэхгүй)
Ашиглах цаг	<p>Энэ сагсанд зориулж сонгосон төлөвлөгөөг хэзээ ч ашиглахыг зөвшөөрөх ёстой (өөрөөр хэлбэл, тодорхой цагаар хязгаарлагдахгүй).</p> <p>Хямдралтай эсвэл тэг үнээр санал болгож буй шөнийн мэдээллийн хөнгөлөлтийг дата болон үнийн тооцоололд оруулахгүй бөгөөд зөвхөн өдрийн турш чөлөөтэй ашиглах боломжтой датаг харгалзан үзнэ.</p>
Технологи, хурд	<p>Үнийг UMTS гэх мэт 3G болон түүнээс дээш технологид үндэслэн цуглуулах ёстой.</p> <p>HSDPA+/HSDPA, CDMA2000, IEEE 802.16e, LTE, LTE-Advanced болон WiMAX/WirelessMAN, хамгийн багадаа 256 кбит/с сурталчилсан татаж авах хурдтай. Төлөвлөгөөг ашигласан төхөөрөмжөөс (гар утас, таблет, USB түгжээ) үл хамааран хэрэгжих ёстой. WiFi эсвэл hot spot хамаарах үнийг оруулахгүй байх ёстой.</p>
Тогтмол бус хураамж	Суурилуулах/тохируулах гэх мэт тогтмол бус хураамжийн мэдээлэл авах шаардлагагүй.
Нэгж	Татварыг оруулаад үнээ сурталчилсан валютаар нь авах ёстой. Хэрэв үнийг үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр сурталчлаагүй бол тухайн валютыг зааж өгсөн тэмдэглэл нэмэх шаардлагатай. Үндэсний мөнгөн тэмдэгтийн аливаа өөрчлөлт/хөгжлийг (жишээ нь, ханшийн уналт, шинэ мөнгөн тэмдэгт) хүчин төгөлдөр болсон үеэс эхлэн тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой.

Татвар	Үнэ нь холбогдох бүх татварыг багтаасан байх ёстой. Хэрэв зарлагдсан үнэ нь эдгээр татварыг тусгаагүй бол эцсийн бүртгэгдсэн үнэ нь хэрэглээний бодит үнэтэй нийцэхийн тулд бүрэн дүнг (татварыг оруулаад) оруулах ёстой.
ТОДРУУЛГА БА ХАМРАХ ХҮРЭЭ	Тус сагс нь улс орны эсвэл эдийн засгийн томоохон хот эсвэл нийслэлд стандартчилагдсан 30 хоногийн (эсвэл дөрвөн долоо хоног) хугацаанд цуглуулсан оршин суугчийн төлөх үнэ, нэг хэрэглэгчийн үнэд төвлөрдөг. Хэрэв багцын хүчинтэй хугацаа богино бол бүтэн 30 хоног эсвэл дөрвөн долоо хоногт хүрэхийн тулд шаардлагатай бол олон удаа нэгтгэж эсвэл давтаж болно.
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ АСУУДАЛ	<p>Хүчинтэй хугацаа нь хязгаарлагдмал (30 хоногоос бага) багцын хувьд нэмэлт өдрүүдийн үнийг тооцоолж, эцсийн үнийг авахын тулд үндсэн багцад нэмнэ. Дата ашиглах зөвшөөрлийн (эсвэл хүчинтэй) хязгаарлагдмал төлөвлөгөөг өргөтгөх оператороос хамааран хоёр боломж бий. Үйлчлүүлэгч (i) үйлчилгээгээ үргэлжлүүлэн ашиглах бөгөөд нэмэлт мэдээлэл авахын тулд илүү төлбөр төлдөг¹⁰, эсвэл (ii) нэмэлт (нэмэлт) багц худалдан авна. Иймээс зарим орны хувьд үнэ нь үндсэн багцын үнийг нэмээд илүүдэл ашиглалтын төлбөр (жишээ нь 4.5GB багтаамжтай үндсэн багц болон сарын 5GB-ын ашиглалтын 500 МБ-ын илүү хэрэглээний үнэ) эсвэл үндсэн багцын үнийг үржүүлэх (жишээ нь, сарын хэрэглээний 2.5GB-ын багцын үнийг хоёр дахин ихэсгэх эсвэл 5GB-аас олон удаа ашиглах боломжтой) багтдаг.</p> <p>Операторууд 5GB-ын босгыг бүрэн хангаагүй багцыг санал болгож байгаа тохиолдолд сарын нийт 5GB хүрэхийн тулд нэмэлт дата үнийг (илүүдэл ашиглалт эсвэл нэмэлтээр) оруулсан болно. 30 хоногоос бага хугацаатай төлөвлөгөөний хувьд тооцооллыг 30 хоног эсвэл дөрвөн долоо хоногийн хугацаатай болтол төлөвлөгөө/нэмэлтүүдийг үржүүлэх эсвэл нэгтгэх замаар тохируулна.</p> <p>Хэрэв төлөвлөгөө нь хязгааргүй датаг сурталчилж байгаа боловч тодорхой хэмжээний дараа хурдыг 256 кбит/с-ээс доош бууруулсан бол зөвхөн хязгаарлахаас өмнө зарцуулсан хэсгийг өргөн зурвасын өгөгдөл гэж үзнэ.</p>

(2) ба (3) Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата- болон ярианы үйлчилгээний их, бага хэрэглээний сагс

 <p>Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата ба ярианы их бага хэрэглээтэй сагснууд</p>	<p>Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата ба ярианы сагс гэдэг нь 3G буюу түүнээс дээш дэвшилтэт технологийг ашиглан тухайн улсын хамгийн том операторын хамгийн хямд мобайл өргөн зурвасын дата холболтыг хэлдэг бөгөөд энэ нь сарын хамгийн бага яриа, SMS, интернет дата ашиглалтын дараах хэмжээг тус тус хангадаг:</p> <ul style="list-style-type: none"> Бага хэрэглээтэй дата ба ярианы сагс нь: Дор хаяж 1 GB дата, 70 минутын яриа болон 50 SMS, энэ нь хэрэглээ багатай хэрэглэгчдийн үндсэн хэрэгцээг илэрхийлдэг. Их хэрэглээтэй дата ба ярианы сагс нь: Дор хаяж 5 GB дата, 140 минутын яриа болон 20 SMS, датад суурилсан орчинд ердийн өндөр хэрэглээг тусгасан. <p>Эдгээр сагснууд нь яриа, дата, SMS-ийн хосолсон үйлчилгээний хүртээмжийг стандартчилагдсан байдлаар хэмжих зорилготой юм. Тэд бага болон их хэрэглээний загварт анхаарлаа хандуулснаар янз бүрийн хэрэглэгчдийн бүлгүүдэд чухал холболтын үнийн талаархи ойлголтыг санал болгодог.</p>
МЭДЭЭЛЭЛ ЦУГЛУУЛАХ АРГА	
Лавлах оператор	Үнийн мэдээллийг үүрэн холбооны хэрэглэгчийн тоогоор хэмжсэн зах зээлд хамгийн их хувийг эзэлдэг оператороос авах ёстой.
Багцын төрөл,	Зөвхөн оршин суугч, нэг хэрэглэгчид санал болгох үнийг цуглуулах ёстой.

¹⁰ Зарим операторууд үндсэн багцад багтсан өгөгдлийн хэмжээ дууссаны дараа хурдыг хязгаарладаг. Энэ тохиолдолд хэрэглэгчид бүрэн хурдтай холболтоо үргэлжлүүлэхийн тулд илүү хэрэглээний төлбөр төлөх боломжтой. Зарим нөхцөлд хурд хязгаарлагдсан байсан ч тухайн хурд нь ОУЦХБ-ын (ITU) тодорхойлолтоор өргөн зурвасын ангилалд (өөрөөр хэлбэл 256 кбит/с буюу түүнээс дээш) тооцогдсоор байдаг.

<p>Төлбөрийн босгыг давах</p>	<p>Үнийн мэдээллийг дата болон яриа өргөн зурвасын сагсанд тусад нь цуглуулах ёстой. Дараах босго шалгуурыг хангасан хамгийн хямд сонголтыг сонгосон тохиолдолд сагсанд бие даасан үйлчилгээ, багц үйлчилгээ эсвэл хоёрын хослол багтаж болно:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бага хэрэглээтэй дата ба ярианы багц: 70 минут, 50 SMS болон 1 GB. • Их хэрэглээтэй дата ба ярианы багц: 140 минут, 20 SMS болон 5 GB. <p>Сонгосон төлөвлөгөө нь сагс бүрийн хэрэглээнд хамгийн ойр, яриа, дата, SMS-ийн эрхтэй байх албагүй, харин хэрэглээний профайл тус бүрд тогтоосон хамгийн бага төлбөрийг багтаасан хамгийн хямд байх ёстой.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Жишээ 1: Оператор нь 35 минут, 25 SMS, 500 MB багтаасан сарын төлөвлөгөө (А төлөвлөгөө), 2GB, хязгааргүй яриа, SMS зэрэг багтаасан сарын багцыг (Б төлөвлөгөө) санал болгож байна. Энэ тохиолдолд хоёр удаа авсан А төлөвлөгөө (хэрэв багцыг сард хоёр удаа худалдаж авах боломжтой бол) эсвэл нэг удаа авсан Б төлөвлөгөө нь дата, яриа бага зарцуулдаг сагсанд тохирох сонголт байж болно. Сарын нийт үнийг үнэлсний дараа сагсны хамгийн хямд хувилбарыг сонгох хэрэгтэй. • Жишээ 2: Оператор нь 100 минут, 100 SMS, 1GB төлбөртэй сарын төлөвлөгөө (План С), 70 минут, 50 SMS, 500 MB төлбөртэй сарын төлөвлөгөөг (План D) санал болгож байна, Мөн D төлөвлөгөөний хэрэглэгчид сар бүр 500 MB дата нэмэлт худалдан авах боломжтой бөгөөд хоёр сонголтоос хамгийн хямдыг нь сонгох хэрэгтэй (төлөвлөгөө болон нэмэлт нь тохирох тохиолдолд). <p>Дата хэмжээ нь байршуулах болон татаж авах датагийн хэмжээнээс хамаарах ёстой. Хэрэв үнийг дата хэмжээ биш, харин "ашигласан цаг"-тай холбосон бол энэ мэдээллийг тусдаа тэмдэглэлд нэмж оруулах ёстой. Тайлбар: ОУЦХБ эдгээр тохиолдлуудыг харьцуулахдаа оруулах боломжгүй байх магадлалтай. Өгөгдсөн дата болон ярианы сагсанд хамгийн хямд буюу цорын ганц боломжит сонголт байх үед ашигласнаараа төлөх саналыг ашиглах ёстой. Хэрэв операторууд тухайн өдрийн цаг (оргил/оргил)-аас хамааран өөр өөр төлбөр авдаг бол хоёулангийнх нь дундажийг бүртгэх ёстой. Шөнийн цагийн мэдээллийг тооцохгүй.</p> <p>Төлөвлөгөөг "хязгааргүй" гэж сурталчилж байсан ч өгөгдлийн хэмжээ, хурдны хязгаарлалт (жишээ нь, шударга хэрэглээний бодлого, хязгаарлах /хурдыг хязгаарлах/ эсвэл үйлчилгээг зогсоох) тусгагдсан байхын тулд, болзлыг сайтар тайлагнана. 256 кбит/с-ээс бага хурдтай санал болгож буй хязгаарлах босго хэмжээнээс давсан дата зөвшөөрлийг тооцохгүй.</p>
<p>Багцууд</p>	<p>Бусад үйлчилгээтэй (жишээ нь, онлайн ТВ контент) багцалсан байсан ч хамгийн хямд багцыг илүүд үзэх хэрэгтэй). Сонгосон багцад дата, яриа, мессежээс гадна бусад үйлчилгээ багтсан бол тэдгээрийг тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой. Төлбөргүй үйлчилгээ (жишээ нь, тодорхой платформ эсвэл програмаар дамжуулан сарын хураамжаас гадна хэрэглэж болох үйлчилгээ) нь тэмдэглэлд тусгагдсан байх ёстой бөгөөд нийт төлбөрт тооцогдох ёсгүй.</p>
<p>Хүчинтэй хугацаа</p>	<p>Сагсны хүчинтэй байх хугацаа нь 30 хоног буюу дөрвөн долоо хоног байна. Хэрэв жишиг хугацаанаас бага хүчинтэй төлөвлөгөөг сонгосон бол түүнийг дөрвөн долоо хоногийн хугацаанд хамрахын тулд аль болох олон удаа авах эсвэл 30 хоног эсвэл дөрвөн долоо хоногийн хүчинтэй байх хугацаанд шаардлагатай нэг буюу хэд хэдэн нийцтэй төлөвлөгөө, нэмэлт хэрэгслээр нөхөх болно. 30 хоног эсвэл дөрвөн долоо хоног хүчинтэй байх хамгийн хямд шийдлийг сонгох хэрэгтэй.</p>
<p>Хамрах хүрээ</p>	<p>Улс орны болон эдийн засгийн янз бүрийн бүс нутагт үнэ харилцан адилгүй байвал хамгийн том хот (хүн амын тоогоор) эсвэл нийслэлд хамаарах үнийг зааж өгөх ёстой.</p>

Урамшуулал, төлбөргүй үйлчилгээ, социал медиа	<p>Үнэ нь ердийн (сурталчилгааны бус) төлөвлөгөөнд хамаарах бөгөөд сурталчилгааны санал, хязгаарлагдмал хөнгөлөлт эсвэл тусгай хэрэглэгчийн бүлгийг (жишээ нь, одоо байгаа үйлчлүүлэгчид эсвэл насаар тодорхойлсон бүлгүүд) оруулаагүй болно. Зөвхөн тодорхой төрлийн төхөөрөмжид (ухаалаг утас, таблет гэх мэт) хамаарах тусгай үнийг авч ашиглаж болохгүй. Шөнийн цагаар олгох хөнгөлөлтийг оруулаагүй болно.</p> <p>Төлбөргүй үйлчилгээнүүд (жишээ нь, тодорхой платформ эсвэл програмаар дамжуулан сарын дата төлбөрөөс гадна хэрэглэж болох үйлчилгээ) нь тэмдэглэлд тусгагдсан байх ёстой бөгөөд нийт дата төлбөрийн хэмжээд тооцогдох ёсгүй.</p>
Сүлжээндээ болон бусад сүлжээнд үйлчлэх үнэ	<p>Ярианы минутын илүү үнийг сүлжээн дэх үнэ гэж тайлагнана. Оргил болон оргил бус үеийн үнэ өөр өөр байгаа бол дундажийг мэдээлнэ. Хэрэв үнэ минутын хооронд хэлбэлзэж байвал (1-р минут = үнэ А, 2-р минут = үнэ В, дуудлагын тохируулгын хувь = С) хоёр минутын ярианы минутын үнийг мэдээлэх ёстой (өөрөөр хэлбэл $(A+B+C)/2$). Дуудлагын тохируулгын үнийг илүүдэл ашиглалтын минутын үнэд оруулж, холбогдох тэмдэглэлд тусгана. Хэрэв тайлагнасан илүү үнэ нь минутын багцтай тохирч байвал багцын нийт үнийг мэдээлэх ба түүнд багтсан минутын тоог тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой. Нэг мессежийн илүү үнийг сүлжээн дэх мессежийн үнэ гэж тайлагнана. Оргил болон оргил үеийн өөр өөр үнэ байгаа бол дундажийг мэдээлнэ. Хэрэв мэдээлсэн илүү үнэ нь SMS-ийн багцтай тохирч байвал багцын нийт үнийг мэдээлж, мессежийн тоог тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой.</p>
Ашиглах цаг	<p>Энэ сагсанд зориулж сонгосон төлөвлөгөө нь хэзээ ч ашиглах боломжтой байх ёстой (өөрөөр хэлбэл, тодорхой цагаар хязгаарлагдаагүй).</p> <p>Хямдралтай эсвэл тэг үнээр санал болгож буй шөнийн мэдээллийн хөнгөлөлтийг дата болон үнийн тооцоололд оруулахгүй бөгөөд зөвхөн өдрийн турш чөлөөтэй ашиглах боломжтой датаг харгалзан үзнэ.</p>
Технологи, хурд	<p>Үнийг UMTS гэх мэт 3G болон түүнээс дээш технологид үндэслэн цуглуулах ёстой.</p> <p>HSDPA+/HSDPA, CDMA2000, IEEE 802.16e, LTE, LTE-Advanced болон WiMAX/WirelessMAN, хамгийн багадаа 256 кбит/с сурталчилсан татаж авах хурдтай. Төлөвлөгөөг ашигласан төхөөрөмжөөс (гар утас, таблет, USB түгжээ) үл хамааран хэрэгжих ёстой. WiFi эсвэл hot spot хамаарах үнийг оруулахгүй байх ёстой.</p>
Тогтмол бус хураамж	<p>Суурилуулах/тохируулах гэх мэт тогтмол бус хураамжийн мэдээлэл авах шаардлагагүй.</p>
Нэгж	<p>Татварыг оруулаад үнэ сурталчилсан валютаар нь авах ёстой. Хэрэв үнийг үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр сурталчлаагүй бол тухайн валютыг зааж өгсөн тэмдэглэл нэмэх шаардлагатай. Үндэсний мөнгөн тэмдэгтийн аливаа өөрчлөлт/хөгжлийг (жишээ нь, ханшийн уналт, шинэ мөнгөн тэмдэгт) хүчин төгөлдөр болсон үеэс эхлэн тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой.</p>
Татвар	<p>Үнэ нь холбогдох бүх татварыг багтаасан байх ёстой. Хэрэв зарлагдсан үнэ нь эдгээр татварыг тусгаагүй бол эцсийн бүртгэгдсэн үнэ нь хэрэглээний бодит үнэтэй нийцэхийн тулд бүрэн дүнг (татварыг оруулаад) оруулах ёстой.</p>

<p>ТОДРУУЛГА БА ХАМРАХ ХҮРЭЭ</p>	<p>Тус сагс нь улс орны эсвэл эдийн засгийн томоохон хот эсвэл нийслэлд стандартчилагдсан 30 хоногийн (эсвэл дөрвөн долоо хоног) хугацаанд цуглуулсан оршин суугчийн төлөх үнэ, нэг хэрэглэгчийн үнэд төвлөрдөг. Хэрэв багцын хүчинтэй хугацаа богино бол бүтэн 30 хоног эсвэл дөрвөн долоо хоногт хүрэхийн тулд шаардлагатай бол олон удаа нэгтгэж эсвэл давтаж болно.</p> <p>Цаг хугацаа өнгөрөхөд эдгээр сагс нь хэрэглэгчийн зан төлөв, технологийн дэвшлийг дагаж хөгжсөн. Бага хэрэглээтэй сагсанд одоо хамгийн багадаа 1GB дата (500MB хүртэл), 70 минут (өөрчлөгдөөгүй), 50 SMS (20-оос нэмэгдсэн) шаардлагатай. Энэхүү тохируулга нь нийт хэрэглээ багатай хэрэглэгчдийн хувьд ч гэсэн дата ашиглалтын өсөн нэмэгдэж буй ач холбогдлыг хүлээн зөвшөөрч, харин SMS нь орлого багатай олон нөхцөлд харилцааны чухал хэрэгсэл хэвээр байдгийг хүлээн зөвшөөрч байна.</p> <p>Үүний нэгэн адил их хэрэглээний сагсыг дор хаяж 5GB дата (2GB-аас дээш), 140 минут (өөрчлөгдөөгүй), 20 SMS (70-аас доош) шаардахаар шинэчилсэн. Энэхүү өөрчлөлт нь өндөр дата зарцуулалттай аппликэйшнүүдийн дэлхийн чиг хандлагыг харуулж байгаа бөгөөд үүний дагуу интернетэд суурилсан мессежийн үйлчилгээгээр солигдсон SMS-ийн хэрэглээ буурч байна. Эдгээр өөрчлөлтүүд нь сагсыг орчин үеийн хэрэглээний хэв маягт нийцүүлэн хадгалж, боломжийн үнэ, холболтын талаар илүү нарийвчлалтай үнэлгээ өгөхөд тусалдаг.</p>
<p>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ АСУУДАЛ</p>	<p>Мобайл дата болон ярианы хэрэглээ багатай сагс нь сарын хамгийн багадаа 1GB дата, 70 минутын яриа, 50 SMS-ийн дата хэрэглээнд суурилдаг. Мобайл дата болон ярианы мэдээллийн их хэрэглээний сагс нь сарын хамгийн багадаа 5GB, 140 минут, 20 SMS-ийн дата хэрэглээнд суурилдаг. Сарын яриа, SMS эсвэл дата дамжуулалтын хэмжээг хязгаарласан төлөвлөгөөний хувьд (жишээлбэл, 1GB (бага хэрэглээ) эсвэл 5GB (их хэрэглээ) -ээс доош дата хэмжээний хязгаарыг багтаасан) нэмэлт нэгжийн үнийг хүссэн хэмжээгээрээ төлөх эсвэл тохирох нэмэлт хэрэгслийг ашиглан сагсанд нэмнэ. Өргөн зурвасын холболтын хамгийн бага хурд нь 3G технологид тулгуурлан 256 кбит/с байна. Дата болон ярианы үнийн сагс нь төлөвлөгөөний гэрээний хэлбэрээс үл хамааран сонгогддог бөгөөд үүний зэрэгцээ жилийн болон түүнээс дээш хугацаатай дараа төлбөрт төлөвлөгөөг эрт дуусгавар болгох төлбөрийг тооцдоггүй.</p> <p>Хүчинтэй хугацаа нь хязгаарлагдмал (30 хоног эсвэл дөрвөн долоо хоногоос бага) төлөвлөгөөний хувьд нэмэлт өдрүүдийн үнийг тооцоолж, эцсийн үнийг авахын тулд үндсэн багцад нэмнэ. Дата ашиглалтын (эсвэл хүчинтэй) хязгаарлагдмал төлөвлөгөөг өргөтгөх оператороос хамааран хоёр боломж бий. Үйлчлүүлэгч (i) үйлчилгээгээ үргэлжлүүлэн ашиглаж, нэмэлт дата төлбөрийг төлж, эсвэл (ii) нэмэлт (нэмэлт) багц худалдаж авдаг. Иймээс зарим орны хувьд үнэ нь үндсэн багцын үнийг нэмэлт ашиглалтын төлбөр (жишээ нь 4.5GB багтаамжтай үндсэн багц болон сарын 5GB-ын хэрэглээнд 500MB илүү ашиглах үнэ) эсвэл үндсэн багцын үнийг үржүүлэх (жишээ нь, сарын хэрэглээний 2.5GB-ын багцын үнээс хоёр дахин их, 5GB-аас олон удаа ашиглах боломжтой) үнээр тооцдог.</p> <p>Сонгосон багцууд нь дата, яриа сагс бүрийн хамгийн бага хэмжээний дата, минут, SMS зэргийг багтаасан хамгийн хямд саналуудыг төлөөлдөг. Багц бүрийг дата нөөц, төлөвлөгөөний хүчинтэй байдлыг харгалзан худалдан авагчид юу худалдан авч болох, юуг худалдан авах талаар үндсэн зарчим болгох явдал юм.</p>

(4) Суурин өргөн зурвасын сагс

 <p>Суурин өргөн зурвасын сагс (5 GB)</p>	<p>Суурин өргөн зурвасын сагс гэдэг нь хамгийн багадаа 256 кбит/с татаж авах хурдтайгаар сард 5GB-аас доошгүй дата ашиглалтыг санал болгодог, суурин өргөн зурвасын интернетийн хэрэглээний сарын хамгийн хямд үнийг хэлнэ.</p>
МЭДЭЭЛЭЛ ЦУГЛУУЛАХ АРГА	
<p>Лавлах ISP</p>	<p>Жижиглэнгийн үнийн мэдээллийг зах зээлд хамгийн их хувийг эзэлдэг интернэтийн үйлчилгээ үзүүлэгч (ISP) эсвэл оператороос цуглуулах ёстой (суурин өргөн зурвасын хэрэглэгчийн тоогоор хэмжигддэг).</p>
<p>Багцын төрөл, гэрээний хэлбэр, амлалтын хугацаа</p>	<p>Зөвхөн оршин суугч, нэг хэрэглэгчид санал болгох үнийг цуглуулах ёстой.</p> <p>Операторууд өөр өөр хугацааг санал болгож байгаа тохиолдолд 12 сарын төлөвлөгөөг (эсвэл энэ амлалтын хугацаанд хамгийн ойрын нэгийг ашиглах ёстой). Хэрэв сонгосон төлөвлөгөөнд илүү урт хугацаа шаардагдах бол (жишээ нь 12 сараас дээш) үүнийг сарын захиалгын тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой. Цаашилбал, өөр өөр үнэ байгаа бол (жишээлбэл, эхний жилийн хөнгөлөлттэй үнэ, 13 дахь сарын байдлаар илүү өндөр үнэ) хөнгөлөлтийн хугацаа дууссаны дараах үнийг (жишээлбэл, 13 дахь сарын үнэ) сонгох хэрэгтэй. Эхний хугацаанд тооцсон хөнгөлөлттэй үнийг сарын захиалгын хураамжийн доор тэмдэглэлд тусгасан байх ёстой. Учир нь төлсөн анхны үнийг хязгаарлагдмал/хөнгөлөлттэй үнэ гэж үздэг бол нөгөө нь ердийн үнэ юм.</p> <p>ОУЦХБ нь зар сурталчилгааны хурд, өгөгдлийн төлбөр, илүүдэл ашиглалтын үнэ, суурилуулалтын төлбөр гэх мэт сагсанд сонгосон төлөвлөгөөний мета өгөгдлийг цуглуулдаг. Өгөгдсөн бүх мета өгөгдөл нь суурин өргөн зурвасын сагсанд сонгосон төлөвлөгөөнд хамаарах ёстой.</p>
<p>Төлбөрийн босгыг давах</p>	<p>Дээр дурдсан шалгуурыг хангасан бүх суурин өргөн зурвасын төлөвлөгөөнөөс сарын 5GB хэрэглээ, сурталчилсан татаж авах хурд нь 256 кбит/с-ээс багагүй байхаар хамгийн хямдыг нь сонгох ёстой. Хувь хэрэглэгч болон бизнесийн тарифын хооронд үнийн ялгаа байгаа бол хувь хэрэглэгчийн тарифыг ашиглах нь зүйтэй.</p> <p>Хэрэв сонгосон төлөвлөгөөнд сарын дата ашиглалтын хязгаарлалт байхгүй бол ОУЦХБ-ын асуулгад оролцогчид сагсанд шаардагдах хязгаарыг (жишээ нь, 5GB) оруулж, холбогдох өгөгдлийн тэмдэглэлд "хязгааргүй" гэж зааж өгөх ёстой.</p> <p>Сонгосон төлөвлөгөөний сурталчилсан хурд нь тодорхой өгөгдлийн дээд хязгаараас дээш "дарагдсан" бол өгөгдлийн тэмдэглэлд үүнийг зааж өгөх ёстой. 256 kbps-аас доош хурдтай үед санал болгож буй хязгаарлах босго хэмжээнээс давсан өгөгдлийн хэмжээг тооцохгүй.</p> <p>Хэрэв төлөвлөгөөнд өгөгдлийн дээд хязгаарыг 5GB-аас доош тогтоосон бол уг босгонд хүрэхийн тулд нэмэлт өгөгдлийн үнийг нэмнэ.</p>

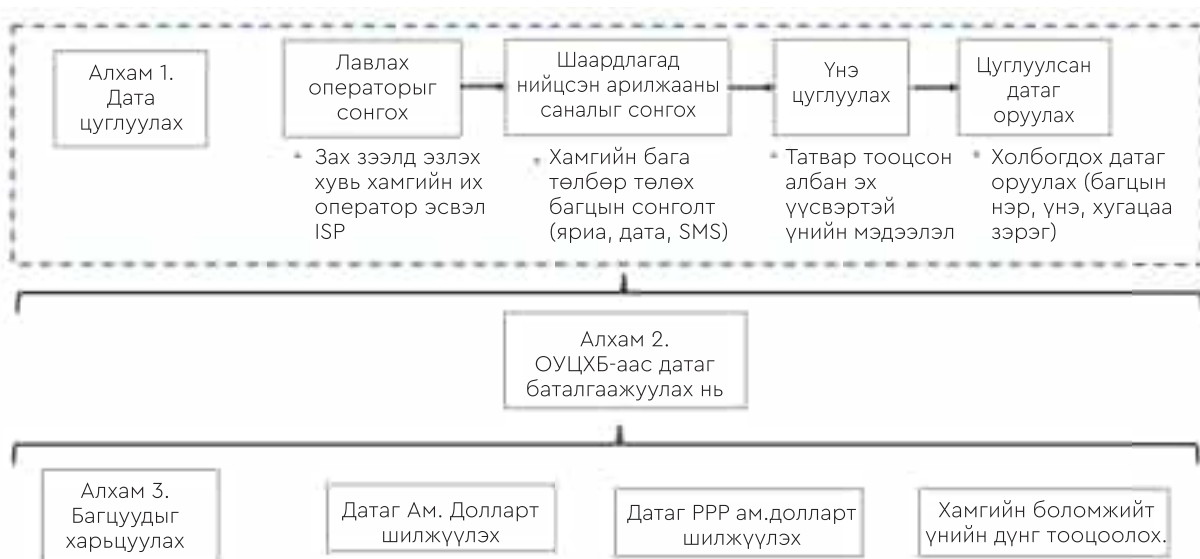
Багцууд	Нэгдэн нийлэлтээс шалтгаалан операторууд сүлжээндээ ярианы үйлчилгээ, интернет холболт, телевизийн хүлээн авалт зэрэг олон төрлийн (багц) үйлчилгээг үзүүлж байна. Тэд ихэвчлэн эдгээр үйлчилгээг нэг захиалгад нэгтгэдэг. Энэ нь нэг үйлчилгээний үнийг тусгаарлах боломжгүй тул үнийн мэдээлэл цуглуулахад хүндрэл учруулж болзошгүй юм. Хэрэв багц үйлчилгээ нь хамгийн бага босгыг хангах хамгийн хямд сонголт бол энэ багцыг ашиглах хэрэгтэй.
Хүчинтэй хугацаа	Сагсны хүчинтэй байх хугацаа нь 30 хоног буюу дөрвөн долоо хоног байна.
Хамрах хүрээ	Улс орны болон эдийн засгийн янз бүрийн бүс нутагт үнэ харилцан адилгүй байвал хамгийн том хот (хүн амын тоогоор) эсвэл нийслэлд хамаарах үнийг зааж өгөх ёстой. Хэрэв тийм мэдээлэл байхгүй бол нийслэлд үйлчилж буй үнийг мэдээлэх ёстой. Сонгосон хотыг сарын захиалгын индикаторт тэмдэглэсэн байх ёстой
Урамшуулал, төлбөргүй үйлчилгээ, сошиал медиа	Үнийг ердийн (сурталчилгааны бус) төлөвлөгөөнд зориулж цуглуулах ёстой бөгөөд сурталчилгааны санал, хязгаарлагдмал эсвэл хязгаарлагдмал хөнгөлөлт (жишээлбэл, зөвхөн оюутнуудад эсвэл аль хэдийн байгаа үйлчлүүлэгчид гэх мэт) оруулах ёсгүй.
Сүлжээндээ болон бусад сүлжээнд үйлчлэх үнэ	(Шаардлагагүй)
Ашиглах цаг	Ашиглалтын хязгаарлагдмал цагтай төлөвлөгөөг тооцохгүй.
Технологи, хурд	Тухайн улс эсвэл эдийн засагт хамгийн олон хэрэглэгчтэй суурин өргөн зурвасын (хандах) технологийн үнийг цуглуулах ёстой (FTTH, DSL, кабель, суурин утасгүй гэх мэт)
Тогтмол хураамж	Суурин өргөн зурвасын хэрэглэгчийн сарын төлбөрт суурин өргөн зурвасын хандалтын холбогдох сарын бүх төлбөр багтсан байх ёстой. Хэрэв ISP-ийн төлбөр (Интернэтийн агуулга, програмд нэвтрэх үнэ) нь сүлжээний төлбөрөөс (Интернэтэд физик холболт тогтоох үнэ) тусдаа байвал эдгээрийг нэмэх хэрэгтэй. Хэрэв утасны үйлчилгээг ашиглахгүй байсан ч суурин утасны шугамыг сар бүр түрээслэх шаардлагатай бол үүнийг тэмдэглэлд тайлбарлах ёстой. Тоног төхөөрөмжийн түрээсийг (жишээ нь модем гэх мэт) оруулахгүй байх ёстой. Төлөвлөгөөнд үнэгүй утасны дуудлага хийх, утасны шугам түрээслэх эсвэл үнэгүй видео нэвтрүүлэг хийх зэрэг бусад боломжуудыг багтаасан бол өргөн зурвасын интернетийн хандалтын үнийг тодорхойлох боломжгүй байж болно. Энэ тохиолдолд өргөн зурвасын захиалгад өөр ямар үйлчилгээ багтаж байгааг тэмдэглэлд тайлбарлах нь чухал юм.
Тогтмол бус хураамж	Хэдийгээр суурин өргөн зурвасын сагсны тооцоонд суурилуулах хураамж (нэг удаагийн төлбөр) ороогүй ч эдгээр үнийг цуглуулж, лавлагаа мэдээлэл болгон бүртгэх ёстой.

Нэгж	Татварыг оруулаад үнээ сурталчилсан валютаар нь авах ёстой. Хэрэв үнийг үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр сурталчлаагүй бол тухайн валютыг зааж өгсөн тэмдэглэл нэмэх шаардлагатай. Үндэсний мөнгөн тэмдэгтийн аливаа өөрчлөлт/хөгжлийг (жишээ нь, ханшийн уналт, шинэ мөнгөн тэмдэгт) хүчин төгөлдөр болсон үеэс эхлэн тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой.
Татвар	Үнэ нь холбогдох бүх татварыг багтаасан байх ёстой. Хэрэв зарлагдсан үнэ нь эдгээр татварыг тусгаагүй бол эцсийн бүртгэгдсэн үнэ нь хэрэглээний бодит үнэтэй нийцэхийн тулд бүрэн дүнг (татварыг оруулаад) оруулах ёстой.
ТОДРУУЛГА БА ХАМРАХ ХҮРЭЭ	Энэ сагс нь оршин суугч нэг хэрэглэгчийн үнийг голчлон тухайн улсын хамгийн том хот, нийслэлд буюу эдийн засгийн стандартад нийцсэн 30 хоногийн (эсвэл дөрвөн долоо хоног) хугацаанд цуглуулдаг.
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ АСУУДАЛ	Операторууд өөр өөр амлалтын хугацааг санал болгож байгаа тохиолдолд 12 сарын төлөвлөгөөг (эсвэл энэ амлалтын хугацаанд хамгийн ойрын нэгийг ашиглах ёстой). Хэрэв сонгосон төлөвлөгөөнд илүү урт хугацаа шаардагдах бол (жишээ нь 12 сараас дээш) үүнийг сарын захиалгын тэмдэглэлд зааж өгөх ёстой. Цаашилбал, өөр өөр үнэ байгаа бол (жишээлбэл, эхний жилийн хөнгөлөлттэй үнэ, 13 дахь сарын байдлаар илүү өндөр үнэ) байвал хөнгөлөлтийн хугацаанаас хойшхи үнийг сонгох хэрэгтэй (жишээлбэл, 13 дахь сарын үнэ гэх мэт).

4. МХХТ-ийн үнийн статистикийг алхам алхмаар тооцоолох нь

40. Энэ хэсэгт МХХТ-ийн үнийн статистикийг бүрдүүлэх, эдийн засаг, технологийн янз бүрийн нөхцөлд уялдаа холбоо, үнэн зөв байдлыг хангах арга зүйн алхмуудын дэлгэрэнгүй тайлбарыг оруулсан болно. Энэ нь зах зээлд эзлэх хувь хэмжээн дээр тулгуурлан лавлагаа (reference) операторуудыг сонгох, урьдчилан тодорхойлсон шалгуурыг хангасан хамгийн боломжийн төлөвлөгөөг тодорхойлох мэдээлэл цуглуулах үйл явцын иж бүрэн тоймоос эхэлдэг. Боломжийн тооцоолол нь хэрэглэгчийн сонголтыг үнэн зөв тусгах үүднээс нэмэлтүүд, ашигласнаараа төлөх сонголтууд, олон төлөвлөгөөний хослолууд зэрэг янз бүрийн төлөвлөгөөний тохиргоог авч үздэг (Зураг 2-ыг үзнэ үү).

Зураг 2 МХХТ-ийн үнийн статистикийг тооцоолох ажлын явц

Эх сурвалж: ITU

4.1. Мэдээлэл цуглуулах

41. Мэдээлэл цуглуулах үйл явц (Зураг 2-ын 1-р үе шат) нь МХХТ-ийн үнийн статистикийг бүрдүүлэх, янз бүрийн эдийн засаг дахь боломжийн хэмжүүрүүдийн үнэн зөв, харьцуулах чадварыг баталгаажуулах үндсэн алхам юм. Лавлах операторыг сонгох нь (1-р үе шатны 1-р алхам, Зураг 2) энэ үйл явцад чухал ач холбогдолтой бөгөөд идэвхтэй хэрэглэгчийн тоогоор зах зээлд хамгийн их хувь эзлэх үйлчилгээ үзүүлэгчийг тодорхойлоход суурилдаг. Энэ нь ихэнх хэрэглэгчдэд хамгийн хүртээмжтэй саналуудыг шинжилгээнд тусгах баталгаа болдог. Лавлах операторын сонголтыг стандартчилснаар аргачлал нь харьцуулах үндсэн зорилгод нийцэхийн зэрэгцээ улс орон бүрийн хэрэглэгчийн туршлагыг төлөөлөх өгөгдлийг эрэмбэлэх болно.
42. Лавлах операторыг тодорхойлсны (Зураг 2-ын 1-р үе шатны 1-р алхам) дараагийн алхам нь (Зураг 2-ын 1-р үе шатын 2-р алхам) хүчинтэй байх хугацаа, төлбөрийн босго зэрэг заасан дүрэмд нийцсэн сурталчилгааны бус хамгийн хямд шийдлийг тодорхойлох боломжтой төлөвлөгөөг судлах явдал юм. Төлөвлөгөөг МХХТ-ийн үнийн сагс тус бүрээр тодорхойлсон дата, яриа, мессежийн төлбөрийн хамгийн бага шаардлагыг хангахын тулд үнэлдэг. Гэсэн хэдий ч эдгээр хамгийн бага босго хэмжээнээс давсан төлөвлөгөөг сонгох нь хамгийн үр дүнтэй сонголт бол бас зөвшөөрөгддөг. Жишээлбэл, хамгийн бага шаардлагыг хангасан өөр төлөвлөгөөнөөс хямд байвал 5GB шаардагдах сагсанд 8GB дата санал болгож буй төлөвлөгөөг сонгож болно. Дата, яриа, SMS-ийн хөнгөлөлтөд яг тохирсон төлөвлөгөөг сонгох шаардлагагүй гэдгийг анхаарах нь чухал; Харин сонгосон төлөвлөгөө нь сагс бүрийн шаардлагад нийцсэн хамгийн хямд байх ёстой. Жишээлбэл, 7 хоногийн хугацаатай 1.3GB багтаамжтай төлөвлөгөө нь хамгийн хямд хувилбар бол сагсны шаардлагыг хангасан тохиолдолд ижил хүчинтэй байх хугацаатай 5GB багтаамжтай төлөвлөгөөнөөс сонгох ёстой.
43. "Шийдлийн" үзэл баримтлал нь дэлхийн зах зээл дээр байгаа олон төрлийн хэрэглэгчийн сонголтыг тусгах үүднээс зориудаар уян хатан байдаг. Шийдэл нь нэмэлт, нэмэлтгүйгээр нэг үндсэн төлөвлөгөө, эсвэл төлөвлөгөө болон үнийн загваруудын хослол байж болно. Жишээлбэл, шийдэлд нэмэлт үйлчилгээний төлбөрийг төлөх үндсэн төлөвлөгөө, сарын босго оноог хангах долоо хоног бүрийн олон төлөвлөгөө эсвэл сагсны шаардлагыг бүхэлд нь хангасан төлөвлөгөө, нэмэлтүүдийн хослол байж болно. Энэхүү уян хатан байдал нь хэрэглэгчдийн туршлагаас үйлчилгээний бодит боломжит байдлыг аргачлалд тусгах боломжийг олгодог.
44. Сагсны нийт үнийг тооцохдоо нэмэлт үйлчилгээний хураамж эсвэл илүү ашиглалтын төлбөр зэрэг холбогдох бүх үнийг харгалзан үзнэ. Богино хугацаатай төлөвлөгөөний хувьд (жишээ нь, долоо хоног тутмын төлөвлөгөө) бүтэн сарыг хамрах олон давталттай худалдан авах үнийг оруулах ёстой. Сагсны нийт үнийг тухайн орон нутгийн эдийн засгийн нөхцөлд боломжийн байдлыг үнэн зөвөөр харуулахын тулд үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр тооцдог.
45. Түүгээр ч зогсохгүй аргачлалд сурталчилгааны санал, хөнгөлөлтийг оруулаагүй, учир нь эдгээр нь ихэвчлэн түр зуурынх бөгөөд үйлчилгээний жинхэнэ үнийг илэрхийлэхгүй байж болно. Үүний оронд тогтмол төлөвлөгөөг цаг хугацаа болон зах зээлийг хооронд нь харьцуулах тууштай суурь болгоход ашигладаг. Зарласан үнэд багтсан татвар болон бусад заавал төлөх төлбөрийг тооцож, тооцоолсон үнэ нь МХХТ-ийн үйлчилгээнд хамрагдахад шаардагдах хэрэглэгчийн зардлыг бүрэн тусгасан эсэхийг баталгаажуулдаг.
46. Мэдээлэл цуглуулах үйл явц нь эдгээр элементүүдийг нэгтгэснээр (Зураг 2-ын 1-р үе ба 2-р үе шат) МХХТ-ийн үйлчилгээний үнийг тодорхойлох, үнэлэх хатуу тогтолцоог бий болгож, харилцан адилгүй харилцаа холбооны зах зээлд харьцуулах боломжтой болгодог. Стандартчилсан дүрэм, уян хатан тодорхойлолтыг ашиглах нь аргачлал нь олон улсын найдвартай харьцуулалт хийхэд шаардагдах нарийвчлал, тууштай байдлыг хадгалахын зэрэгцээ зах зээлийн янз бүрийн нөхцөл байдалд дасан зохицох чадвартай хэвээр байх болно. Энэхүү системчилсэн арга нь МХХТ-ийн үнийн статистикийг стандартчилах үндэс суурь болж, дижитал оролцоог дэмжихэд чиглэсэн бодлого боловсруулах, судалгаанд ашиглахад дэмжлэг үзүүлдэг.

5. Мэдээлэл оруулах, баталгаажуулах

47. Мэдээллийг үнэн зөв оруулах (1-р үе шатны 4-р алхам, Зураг 2) ба баталгаажуулалт (2-р үе шат, Зураг 2) нь МХХТ-ийн үнийн статистикийн найдвартай, тогтвортой байдлыг хангах чухал алхам юм. Энэ хэсэгт ОУЦХБ-ын онлайн мэдээлэл цуглуулах системд мэдээлэл оруулах нарийвчилсан зааварчилгааг өгч, стандартчилсан журам, дүрмийг дагаж мөрдөхийг онцолсон. Энэ нь сонгогдсон төлөвлөгөөнүүд нь өгөгдлийн сан эсвэл хүчинтэй байх хугацааны хамгийн бага босгыг хангаагүй тохиолдолд гарч болох сорилтуудыг шийдэж, улс орон даяар жигд байдлыг хангах тодорхой зааварчилгааг өгдөг. Мэдээлэл оруулах, баталгаажуулах нарийн практикийг хангаснаар энэ хэсэг нь дэлхийн хэмжээнд дүн шинжилгээ хийх өндөр чанартай, МХХТ-ийн үнийн статистикийг гаргахад дэмжлэг үзүүлдэг.

5.1. Мэдээлэл оруулах заавар

48. ОУЦХБ-ын онлайн мэдээлэл цуглуулах системийг (статистик хариуцсан холбоо барих (focal points) цэгүүдэд урилгаар нээдэг) хэрэглэгчийн туршлагыг сайжруулж, мэдээлэл оруулах үйл явцыг оновчтой болгох зорилгоор 2024 онд шинэчлэгдсэн. Гол сайжруулалтууд нь илүү ойлгомжтой навигаци, судалгааг илүү тодорхой тоймлох зэрэг багтаж, хэрэглэгчид өөрсдийн мэдүүлгээ үр дүнтэй бөглөх боломжтой болсон. Одоо систем нь зөвхөн холбогдох шалгуур үзүүлэлтийг асууж, шаардлагагүй орцоос зайлсхийж, жишээлбэл, ашиглах боломжгүй бол төлбөр төлөх (PAYG) тарифыг оруулахгүй. Давхардлыг арилгасан бөгөөд оператор болон татварын талаарх мэдээллийг давтан авахгүй, зөвхөн нэг удаа авах байдлаар зохион байгуулсан. Нэмж дурдахад статистикийн хөрвүүлэгчид мэдээллийн ил тод байдлыг нэмэгдүүлэхийн тулд дэлгэцийн агшин эсвэл төлөвлөгөөний баримт бичиг гэх мэт нотлох баримтуудыг байршуулах боломжтой болсон. Энэхүү систем нь сагс бүрийн нийт үнийн автомат тооцоог багтаасан бөгөөд өмнөх жилийн мэдээлэлтэй харьцуулалт хийж, хувь нэмэр оруулагчдад оруулсан мэдээллээ илүү үр дүнтэйгээр баталгаажуулах боломжийг олгодог. Эдгээр шинэчлэлтүүд нь мэдээлэл цуглуулах үйл явцын үр ашиг, үнэн зөв байдлыг эрс сайжруулдаг.
49. ОУЦХБ-ын онлайн мэдээлэл цуглуулах системд өгөгдөл оруулах нь стандартчилсан журмыг чанд мөрдөж, олж авсан мэдээлэл нь тууштай, үнэн зөв, улс орон даяар харьцуулж болохуйц байх шаардлагатай. Мэдээлэл нь хэрэглэгчдэд хамгийн өргөн хүртээмжтэй үйлчилгээг төлөөлөхийн тулд зах зээлд хамгийн их хувийг эзэлдэг операторыг тодорхойлохоос энэ үйл явц эхэлдэг. Үүний дараа МХХТ-ийн үнийн сагс бүрт урьдчилан тодорхойлсон шалгуурыг хангасан хамгийн хямд төлөвлөгөөг сонгоно. Тохиргооноос үл хамааран (нэг төлөвлөгөө, нэмэлттэй төлөвлөгөө, хүссэн үедээ төлөх сонголт) хамгийн бага үнээр шийдлийг сонгох нь нэн тэргүүний зорилт хэвээр байгаа бөгөөд боломжийн үнийг үнэн зөв тусгах болно.
50. ОУЦХБ-ын онлайн систем нь операторын нэр, төлөвлөгөөний горим (урьдчилсан болон дараа төлбөрт), дата төлбөр, яриа болон SMS-ийн босго, үнийн бүтэц, хүчинтэй байх хугацаа гэх мэт холбогдох бүх төлөвлөгөөний дэлгэрэнгүй мэдээллийг багтаасан талбаруудыг агуулдаг. Төлөвлөгөө нь шаардлагатай хэмжээнээс илүү өндөр дата санал болгох гэх мэт хамгийн бага босго хэмжээнээс давсан тохиолдолд энэ мэдээллийг боломжийн тооцоололд нийцүүлэхийн тулд мөн бүртгэх ёстой. Хамгийн чухал нь, хүчинтэй байх хугацааг богиносгосон үнийг пропорциональ болгох, нэмэлт мэдээлэлд хураамж нэмэх зэрэг нийт үнийг тооцоолоход хийсэн аливаа залруулга нь системд тодорхой тусгагдсан байх ёстой. Энэ нь үнийн бүх элементүүдийг хянах боломжтой бөгөөд МХХТ-ийн үнийн сагс аргачлалд заасан дүрмүүдтэй нийцэж байгааг баталгаажуулдаг.
51. Сонгосон сонголт нь өгөгдөл эсвэл хүчинтэй байх хамгийн бага босго шаардлагыг хангаагүй тохиолдолд тусгай зааварчилгааг хэрэглэнэ. Ийм нөхцөлд систем нь шаардлагыг бүхэлд нь хангасан төлөвлөгөөний хослолыг оруулах боломжийг олгодог. Жишээлбэл, сагсанд 5GB дата шаардагдах бөгөөд ямар ч төлөвлөгөөнд ийм боломж байхгүй бол хэд хэдэн жижиг төлөвлөгөө эсвэл үндсэн төлөвлөгөө болон дата нэмэлтүүдийн хослолыг ашиглаж болно. Үүний нэгэн

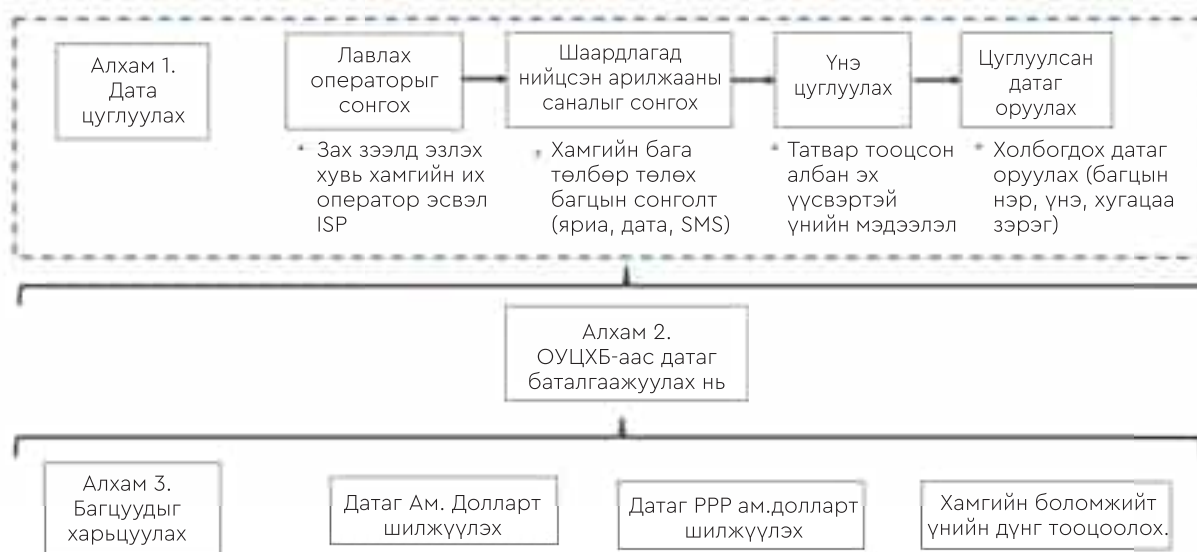
адил, 30 хоногийн стандартаас бага хүчинтэй хугацаатай төлөвлөгөөний хувьд төлөвлөгөөг сунгах үнийг тооцож, сарын нийт үнийн нэг хэсэг болгон оруулах ёстой. Эдгээр тохируулга нь оруулсан дата боломжийн бодитой, практик хэмжүүрийг тусгаж байхын зэрэгцээ тайлангуудын хоорондын уялдаа, нийцтэй байдлыг хадгалах боломжийг бүрдүүлнэ.

52. Мэдээлэл оруулах үйл явц нь дата багцын бүрэн бүтэн байдлыг хангахад чухал ач холбогдолтой зөрчилдөөнийг шалгах, хариулагчдаас асуух механизмуудыг агуулдаг. Онлайн хэрэгсэл нь сонгосон төлөвлөгөөний тодорхойлолт болон түүний бүртгэгдсэн урамшуулал эсвэл үнийн зөрүү зэрэг зөрүүг тодруулах зорилготой юм. Нэмж дурдахад, аргачлалд заасан хамгийн том ханган нийлүүлэгчийг тусгаж байгаа эсэхийг баталгаажуулахын тулд операторуудын зах зээлд эзлэх хувийн мэдээллийг хөндлөн шалгадаг. Мэдээлэл нь ОУЦХБ-ын стандартад нийцэж, олон улсын харьцуулалтад тохиромжтой эсэхийг баталгаажуулахын тулд аливаа дарцагласан асуудлыг хүсэлтийг эцэслэхээс өмнө шийдвэрлэх ёстой.
53. Мэдээлэл оруулах хугацаа нь МХХТ-ийн үнийн статистикийн хамаарал, үнэн зөв байдлыг хадгалахад чухал үүрэгтэй. Зах зээлийн өнөөгийн нөхцөл байдал, үнийн бүтцийг тусгасан байхын тулд өгөгдлийг тогтоосон тайлант хугацаанд цуглуулж системд оруулах ёстой. Мэдээллийг оруулахад саатал гарах нь хуучирсан эсвэл зөрүүтэй мэдээлэлд хүргэж, улс орон болон цаг хугацааны явцад статистикийн харьцуулалтыг алдагдуулж болзошгүй юм. Нэмж дурдахад операторууд мэдээлэл цуглуулах, оруулах үйл явцыг тайлагналын хуваарьтай уялдуулахын чухлыг онцолж, төлөвлөгөө, үнээ байнга тохируулж болно. Заасан цагийн хуваарийг дагаж мөрдөх нь эцсийн өгөгдлийн багц нь тайлангийн хугацаанд хэрэглэгчдийн мэдэрдэг МХХТ-ийн үйлчилгээний хүртээмжийг үнэн зөв гаргаж өгдөг.
54. Эцэст нь ОУЦХБ-ын онлайн мэдээлэл цуглуулах системд шинэчлэлт хийхээр төлөвлөж байгаа тул хэрэглэгчид шинэ боломж, функцүүдийн талаар мэдээлэлтэй байх ёстой. Эдгээр шинэчлэлтүүд нь өгөгдөл оруулах үйл явцыг оновчтой болгох, баталгаажуулах механизмыг сайжруулах, хэрэглэгчийн туршлагыг сайжруулах зорилготой. Мэдээлэл оруулах найдвартай, ил тод практикийг хадгалснаар энэ үйл явц нь дэлхийн жишиг үнэлгээ, бодлого боловсруулахад чухал ач холбогдолтой өндөр чанартай МХХТ-ийн үнийн статистикийг гаргахад дэмжлэг үзүүлдэг.

6. Үнийн сагсны олон улсын харьцуулалт

55. МХХТ-ийн сагсны үнэ болон олон улсын жишиг үнэлгээний тооцоолол нь цуглуулсан үнийн мэдээллийг олон улсын хэмжээнд харьцуулж болохуйц нэгж болгон хөрвүүлэхийн тулд стандартчилсан томъёог ашиглах явдал юм (Зураг 3-ын 3-р шат). Эдгээрийг нэрлэсэн ам.доллар, PPP, нэг хүнд ногдох ҮНБ-ийн сарын хувиар гэх мэт янз бүрийн хэлбэрээр илэрхийлдэг. Эдгээр нэгжүүд нь валютын ханш, амьжиргааны үнэ, орлогын түвшний ялгааг харгалзан улс орон даяар боломжийн (affordability) талаар нарийн дүн шинжилгээ хийх боломжийг олгодог. Энэ хэсэгт эдгээр харьцуулах утгыг гаргахад ашигласан томъёо, аргачлалын тоймыг өгч, тэдгээрийн хэрэглээний тодорхой, тууштай байдлыг хангах болно.

Зураг 3. МХХТ-ийн үнийн статистикийг тооцоолох ажлын явц

Эх сурвалж: ITU

56. МХХТ-ийн үйлчилгээг багц төлөвлөгөөний нэг хэсэг болгон санал болгох үед¹¹ өргөн зурвас, яриа, телевиз зэрэг олон үйлчилгээг нэг үнийн дор нэгтгэдэг аргачлал нь тусад нь авах боломжтой бөгөөд зохиомлоор савлаагүй тохиолдолд тухайн үйлчилгээний бие даасан үнийг тодорхойлохыг илүүд үздэг. Гэсэн хэдий ч, хэрэв багцалсан санал нь сагсны босго шаардлагыг хангасан хамгийн хямд шийдэл бол бие даасан бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг тусгаарлахыг оролдохын оронд багцын бүрэн үнийг ашиглах хэрэгтэй. Энэ арга нь олон улсын хэмжээнд тооцсон сагсны үнийг харьцуулж болохуйц нэгжээр тооцож, багцаас гаргаж авсан дундаж буюу тооцоолсон үнэ цэнийг тооцохоос илүүтэй холбогдох МХХТ-ийн үйлчилгээний жинхэнэ үнийг үнэн зөв илэрхийлэхийг баталгаажуулдаг. Аргачлал нь багцалсан саналуудын бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг салгахад чиглүүлснээр үнийн мэдээллийн нарийвчлал, харьцуулалтыг дэмжиж, янз бүрийн зах зээл, үйлчилгээний тохиргооны нийцтэй байдлыг хангадаг.
57. Дотоодын мөнгөн тэмдэгтийн үнийг эцэслэн гаргасны дараа олон улсын харьцуулалтыг хөнгөвчлөх үүднээс ам.доллар болон PPP нэгж болгон хөрвүүлдэг. Мэдээлэл цуглуулах хугацааны дундаж ханшийг ашиглан ам.долларын нэрлэсэн утгыг гаргана. PPP-ийн утгыг улс орнуудын худалдан авах чадварын зөрүүг тохируулдаг хөрвүүлэх хүчин зүйлсийг (Дэлхийн банкны хөрвүүлэх хүчин зүйлсийг ашиглан) тооцож, сагсан үнэ нь МХХТ-ийн үйлчилгээнд хамрагдахад шаардагдах эдийн засгийн бодит хүчин чармайлтыг тусгаж байгаа эсэхийг баталгаажуулдаг. Эцэст нь, нэг хүнд ногдох ҮНО-ын хувиар илэрхийлсэн сагсны үнэ нь үйлчилгээний үнийг үндэсний орлогын түвшинтэй уялдуулах замаар худалдан авах чадварыг шууд хэмждэг. Энэ хэсэг нь дундаж орлоготой харьцуулахад МХХТ-ийн үйлчилгээний эдийн засгийн ачааллыг онцолж, үнийг бууруулахад чиглэсэн бодлогын интервенцүүдийн талаар чухал ойлголтуудыг санал болгодог. Эдгээр тооцоог илүү дэлгэрэнгүй харуулахын тулд энэхүү гарын авлагын хавсралтад Америк, Африк, Европ, Арабын улсууд, Ази Номхон далайн бүс нутаг зэрэг янз бүрийн бүс нутгуудын тодорхой тоон жишээг оруулсан болно. Эдгээр жишээнүүд нь янз бүрийн нөхцөлд томъёоны хэрэглээг харуулж, аргачлалын дасан зохицох чадвар, эдийн засгийн янз бүрийн орчинд хамааралтай болохыг онцолсон болно.

¹¹ Харилцаа холбооны салбарын хурдацтай хөгжил болон үнийн бүтэцэд үзүүлж буй нөлөөг, ялангуяа хэрэглэгчийн өөр өөр сегментийг татах зорилготой багц үйлчилгээний гэрээ улам бүр нэмэгдэж буйг онцолсон ОУВС-гийн Хэрэглээний үнийн индексийн гарын авлага-ын 11.250 дугаар догол мөрийг (269-р хуудас) үзнэ үү.

Хавсралт I

Товчлол

CDMA2000	Code Division Multiple Access 2000
DSL	Digital Subscriber Line
EGTI	Expert Group on Telecommunications/ICT Indicators
FTTH	Fiber to the Home
GDP	Gross Domestic Product
GNI	Gross National Income
GSMA	GSM Association
HSDPA	High-Speed Downlink Packet Access
ICT	Information and Communication Technology
IMF	International Monetary Fund
ITU	International Telecommunication Union
PAYG	Pay-as-you-go
PPP	Purchasing Power Parity
SNA	System of National Accounts
UMC	Universal and Meaningful Connectivity
UMTS	Universal Mobile Telecommunications System
UN	United Nations
WiMAX/WirelessMAN	Worldwide Interoperability for Microwave Access / Wireless Metropolitan Area Network

Гол нэр томъёоны тайлбар

Add-on	Үндсэн төлөвлөгөөнөөс гадна худалдан авах боломжтой нэмэлт үйлчилгээ эсвэл дата багц. Нэмэлтүүдийг нэмэлт дата, ярианы минут эсвэл SMS нэмэх зэрэг үндсэн төлөвлөгөөний төлбөрийг нэмэгдүүлэхэд ашигладаг.
Base plan	Үйлчилгээ үзүүлэгчийн санал болгож буй үндсэн багц эсвэл тарифын төлөвлөгөө нь дата, яриа болон/эсвэл SMS-ийн тогтмол багцыг багтаасан болно. Нэмэлт үйлчилгээ гэх мэт нэмэлт үйлчилгээг үндсэн төлөвлөгөөний дээд талд байрлуулж, тодорхой хэрэгцээг хангах боломжтой.
Basket	МХХТ-ийн үйлчилгээний хүртээмжийг хэмжихэд зориулагдсан хэрэглээний профайлын стандартчилсан багц. Ердийн хэрэглээний хэв маягийг илэрхийлэхийн тулд сагсыг бүтээдэг.
Bundle	Яриа, SMS, дата зэрэг МХХТ-ийн олон үйлчилгээг хослуулсан багцууд нь онлайн дамжуулалт эсвэл телевизийн контент зэрэг МХХТ-ийн бус үйлчилгээг багтааж болно.
Off-net	Өөр сүлжээ эсвэл үйлчилгээ үзүүлэгч рүү хийсэн харилцаа холбоог (яриа/SMS) хэлнэ.
On-net	Нэг сүлжээ эсвэл үйлчилгээ үзүүлэгчийн хүрээнд хийгдсэн харилцаа холбоог (яриа/SMS) хэлнэ
Pay-as-you-go (PAYG)	Хэрэглэгчид тодорхой хөнгөлөлттэй төлөвлөгөөнд бүртгүүлэхийн оронд үйлчилгээнийхээ төлбөрийг хэрэглэснээрээ төлдөг үнийн загвар. PAYG нь ихэвчлэн урьдчилсан төлбөрт үйлчилгээнд ашиглагддаг бөгөөд хэрэглэгчдэд бага багаар дата, яриа эсвэл SMS-ийн хөнгөлөлтийг худалдан авах боломжийг олгодог.
Plan	МХХТ-ийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс санал болгож буй урьдчилан тодорхойлсон үйлчилгээний багц бөгөөд дата, яриа болон/эсвэл SMS-ийн тодорхой хүчинтэй хугацаанд ашиглах зөвшөөрлийг зааж өгдөг.

Regulatory Maturity	Зохицуулалтын орчин хэр боловсронгуй, ил тод, өрсөлдөөн, хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалах, зах зээлийн үр ашгийг дээшлүүлэх дүрэм журмыг хэрэгжүүлэх чадвартай байх.
Throttling (of speed)	Үйлчилгээ үзүүлэгч нь "шударга хэрэглээний бодлого"-ын нэг хэсэг болгон, тодорхой өгөгдлийн босгонд хүрсэний дараа хэрэглэгчийн интернетийн хурдыг бууруулдаг практик.
Zero-rated service	Хэрэглэгчийн өгөгдлийн зөвшөөрлөөс хасагдсан үйлчилгээ эсвэл аппликейшн нь үйлчилгээнд хандахад ашигласан өгөгдөл нь тэдний нийт хязгаарт тооцогдохгүй гэсэн үг юм. Жишээ нь, тодорхой төлөвлөгөөний нэг хэсэг болгон дата төлбөргүй санал болгож буй сошиал медиа платформууд эсвэл мессежийн програмууд орно.

Зогсоосон: Мобайл үүрэн холбооны бага хэрэглээтэй сагс

58. Сард 70 минутын яриа, 20 SMS-ээр тодорхойлогддог бага хэрэглээтэй үүрэн холбооны сагс нь үүрэн холбооны үндсэн үйлчилгээний хүртээмжийг хэмжих зорилгоор МХХТ-ийн үнийн статистикт багтдаг байсан. Энэхүү сагс нь анх хэрэгжүүлэх явцад олон орны эдийн засгийн хэрэглэгчдийн анхан шатны хэрэглээний хэв маягийг тусгасан. Энэ нь яриа болон SMS-ийн хамгийн бага хэрэглээтэй холбоотой үнийг тогтоосноор, ялангуяа бага орлоготой хүн амын үндсэн үүрэн холбооны үйлчилгээний хүртээмжийн талаар үнэ цэнэтэй ойлголтыг өгсөн.
59. Гэсэн хэдий ч энэ сагсыг мэдээлэл цуглуулалтаас хассан нь дэлхийн харилцааны чиг хандлагын өөрчлөлтийг харуулсан арга зүйн чухал шинэчлэлийг харуулж байна. Интернэтэд суурилсан мессеж, дуут програмууд давамгайлж буй өнөөгийн дижитал экосистемд гар утасны дата чухал үүрэгтэйг хүлээн зөвшөөрч, бага хэрэглээтэй сагсыг зогсоох шийдвэр гаргасан. Мобайл дата нь холболтын зайлшгүй бүрэлдэхүүн хэсэг болсон тул яриа болон SMS-төвтэй сагсны хамаарал багассан. Энэхүү сагсыг хассан нь аргачлалыг орчин үеийн хэрэглээний хэв маягтай уялдуулж, мэдээллийн технологийн үнийн статистик нь технологийн дэвшил болон дэлхий даяарх хэрэглэгчдийн хувьсан өөрчлөгдөж буй хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн хэвээр байх болно.

Түр зуурын мэдээлэл цуглуулах: Мобайл өргөн зурвасын дата болон ярианы их хэрэглээний сагс, 2021–2024 оны тодорхойлолтын дагуу

60. 2024 оны 9-р сард болсон EGTI хурлаар Мобайл өргөн зурвасын дата болон ярианы сүлжээний их хэрэглээний сагсанд зориулсан дата хэмжээг өөрчлөх ёстой ч олон улсын индекс хэрэглэгдэж буй энэхүү сагсны тасралтгүй байдлыг хангах үүднээс хуучин тодорхойлолтын дагуу мэдээллийг түр хугацаагаар цуглуулах ёстой гэж шийдвэрлэсэн. Энэ сагсанд зориулсан мэдээлэл цуглуулах дүрэм нь Мобайл өргөн зурвасын дата болон ярианы их хэрэглээний сагсны 2025 оны шинэчилсэн найруулгатай ижил байх боловч өөр босго (140 минут, 70 SMS болон 2GB дата) хэрэгжинэ.

Хавсралт II Жишээнүүд –Үнийн сагсыг тооцоолох нь

61. Энэхүү хавсралтад шинэчилсэн МХХТ-ийн сагс бүрийн тооцооллын журмыг харуулсан арван таван тоон болон дүрслэлийн жишээг хүүрнэл хэлбэрээр үзүүлэв. Тодорхой хувилбарууд болон дагалдах тайлбаруудыг санал болгосноор хэрэглэгчдэд хэрэглэж буй аргачлалын талаар тодорхой ойлголт өгөхийг зорьдог. Тодруулбал, хавсралтад зөвхөн дата хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагсанд зориулсан дөрвөн жишээ (Кабо Верде, Оман, Чили, Македон), хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы хэрэглээ багатай сагсанд дөрөв (Филиппин, Оман, Танзани, Чили), хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы хэрэглээ өндөртэй сагсанд дөрвөн жишээ, Чили, Чили (Омман, Танзани, Чили), Суурин өргөн зурвасын сагсанд гурван жишээ (Чили, Сан Марино, Австрали) оруулсан.
62. Эдгээр тохиолдлууд нь зах зээлийн янз бүрийн нөхцөл байдлыг илэрхийлэхийн тулд шилж сонгогдсон бөгөөд ижил үндсэн зарчмууд нь эдийн засгийн өөр өөр орчинд хэрхэн дасан зохицож болохыг харуулсан болно. Жишээ бүр нь дата хамгийн бага шаардлага, яриа болон SMS-ийн хөнгөлөлт, янз бүрийн хүчинтэй хугацааны үнийн тохируулга зэрэг холбогдох бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нарийвчилсан задаргааг санал болгодог бөгөөд ингэснээр мэргэжилтнүүд тооцооллыг өөрсдийн нөхцөл байдалд үнэн зөв хийх боломжтой болно. Зорилго нь үнийн хувьд хамгийн үр дүнтэй төлөвлөгөөг тодорхойлох, үнэлэх үйл явц, түүнчлэн тэдгээрийг сагсны тодорхойлолттой уялдуулах үйл явцыг олон улс орон болон МХХТ-ийн дэд бүтцэд ил тод, хуулбарлах боломжтой болгох явдал юм.
63. Бодит төлөвлөгөөний үнийг боловсролын зорилгоор операторын вэбсайтаас авсан. Эдгээр жишээнүүд нь сагс бүрийн сонголт, тооцооны үйл явцыг онцлон харуулсан аргачлалын бодит жишээг үзүүлэх зорилготой юм. Тодорхой байдлыг хангахын тулд график жишээн дээр чухал мэдээллийн зөвхөн багасгасан хувилбарыг өгсөн болно.

А.II.1 Зөвхөн датад зориулсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагс (5GB)

ЖИШЭЭ 1. КАБО ВЕРДЕ: ЗӨВХӨН ДАТАД ЗОРИУЛСАН МОБАЙЛ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН САГС (5GB)

64. Эхний жишээ нь яриа болон мессежийн үйлчилгээ зэрэг бусад үйлчилгээнүүдийн багц байсан ч хамгийн хямд багцад давуу эрх олгох зарчмыг харуулж байна. Энэ нь Кабо-Верде улсад зөвхөн дата ашиглах боломжтой хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагсыг сонгох үйл явц болон үнийн тооцоог харуулж байгаа бөгөөд энэ нь 5GB датаны шинэчлэгдсэн босгыг тусгасан болно
65. Энэ хувилбарт хоёр сонголт байна:
 - o Сард CVE 1650-төлөөд 6GB дата санал болгодог зөвхөн датад зориулагдсан багц.
 - o Сар бүр CVE 1000 төлөөд хязгааргүй минут дуут дуудлага, SMS илгээх 7GB дата (7000MB) бүхий багц багц.
66. Энэ жишээ нь нэмэлт ярианы үйлчилгээ болон SMS зэргийг багтаасан хэдий ч багцын сонголт (Хувилбар 2) нь сагсны шалгуурт нийцсэн хямд шийдлийг төлөөлдөг тул хэрхэн сонгогдсоныг харуулж байна. Энэхүү арга нь ОУЦХБ-ын мэдээлэл цуглуулах, дүн шинжилгээ хийх аргачлалтай нийцүүлэн боломжийн үнэ цэнийг баримтлах үндсэн зарчим хэвээр байх болно (График 1-ийг үзнэ үү).

График 1 Кабо Верде Жишээ: Зөвхөн датад зориулсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагс (5 GB)

OPTION 1: Data Only Plan			OPTION 2: Bundled Plan	
Volume	Time	Price	Option 1 Price	Option 2 Price
25 MB	24 hours	CVE 40	\$100 ...	\$300 ...
500 MB	30 days	CVE 350		
1 GB	30 days	CVE 490		
3 GB	30 days	CVE 850	\$700 ...	\$1,000 ...
6 GB	30 days	CVE 1650		
10 GB	30 days	CVE 2500		

Conclusion: Option 2 (Cheaper Option)

Эх сурвалж: Alou Cabo Verde website (retrieved: January 2025)

ЖИШЭЭ 2. ОМАН: ЗӨВХӨН ДАТАД ЗОРИУЛСАН ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН САГС (5GB)

67. Хоёрдугаарт, Оманы жишээ нь 2024 оны шинэчлэгдсэн 5GB дата босго шаардлагыг хангасан, зөвхөн датад зориулагдсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагсанд зориулсан хамгийн боломжийн шийдлийг сонгох ОУЦХБ-ын аргачлалын хэрэглээг харуулж байна. Энэ үйл явц нь хамгийн хямд хувилбарыг тодорхойлохын тулд янз бүрийн төлөвлөгөөний тохиргоог харьцуулах нь чухал болохыг харуулж, боломжийн байдал нь МХХТ-ийн үнийн сагсыг тооцоолоход чухал хэвээр байх болно.

68. Энэ жишээн дэх сонголтууд нь өөр өөр хэмжээ, хүчинтэй байх хугацаатай өдөр тутмын, долоо хоног, сар бүрийн дата төлөвлөгөөг багтаасан болно. Энэхүү аргачлал нь хамгийн бага хугацааны шаардлагад хүрэхийн тулд төлөвлөгөөг нэгтгэх, хуваах, нэмэлтүүдээр нэмэх үед 5GB-ын босгыг хангах хуримтлагдсан үнийг авч үздэг. Шинжилгээ нь илүү том багц сонголтууд нь бие даасан багцуудаас илүү үнэ цэнийг санал болгодог болохыг онцлон харуулдаг. Эцсийн дүндээ сонгосон сонголт (ногооноор тодруулсан) нь улс орон даяар харьцуулах боломжтой байхын зэрэгцээ боломжийн үнэ цэнийг эрэмбэлэх ОУЦХБ-ын үндсэн зарчимтай нийцдэг (График 2-ыг үзнэ үү).

График 2 Оман Жишээ: Зөвхөн датад зориулсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагс (5GB)

0.250 GB Daily == 0.500	1 GB Daily == 1	2 GB Daily (NEW) == 1.5
3 GB Weekly == 2	5 GB Weekly == 4	3 GB 4 Weeks == 3
6 GB 4 Weeks == 5	10 GB 4 Weeks == 10	25 GB 12 Weeks Available through USSD only == 20

Эх сурвалж: Ooredoo Oman website (retrieved: January 2025)

ЖИШЭЭ 3. ЧИЛИ: ЗӨВХӨН ДАТАД ЗОРИУЛСАН ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН САГС (5GB)

69. Гурав дахь жишээ бол сонгосон төлөвлөгөө нь хамгийн бага 5GB-ын босгыг давсан байсан ч зөвхөн датад зориулагдсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагсанд зориулсан хамгийн боломжийн шийдлийг сонгоход ОУЦХБ-ын аргачлалын уян хатан байдлыг харуулсан Чили улсын жишээ юм. Энэ арга нь сагсны шаардлагад нийцсэн хамгийн хямд шийдлийг тодорхойлохын тулд илүү их мэдээллийн багтаамжтай төлөвлөгөөг оролцуулан бүх боломжит хувилбаруудыг үнэлэхийн ач холбогдлыг онцолж байна.
70. Энэ хувилбарт боломжит сонголтууд нь өөр өөр хүчинтэй байх хугацаа, үнийн хамт 600MB-аас 10GB хүртэлх янз бүрийн дата хэмжээний нөөцтэй төлөвлөгөөг багтаана. Аргачлалд хэрэв 5GB-ын босгонд ойртсон төлөвлөгөөнөөс илүү их дата хэмжээтэй (жишээ нь, 10GB) илүү үнийн хувьд илүү үр дүнтэй бол илүү том төлөвлөгөөг сонгох хэрэгтэй гэдгийг онцолсон. Энэ нь хэрэглэгчдэд нэмэлт үнэгүйгээр илүү их мэдээлэлд хандах боломжийг олгож, боломжийн үнэ цэнийг анхаарч үзэхийг баталгаажуулдаг (График 3-ыг үз).

График 3 Чили Жишээ: Зөвхөн датад зориулагдсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагс (5GB)

Эх сурвалж: Entel Chile website (retrieved: January 2025)

ЖИШЭЭ 4. ХОЙД МАКЕДОНИ: ДАТАД ЗОРИУЛСАН ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН САГС (5GB)

71. Эцэст нь, Хойд Македонийн жишээ нь зөвхөн датад зориулагдсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагсанд зориулсан төлөвлөгөөг сонгохдоо ОУЦХБ-ын аргачлалыг баримтлах нь чухал болохыг онцолж байна. Удирдамжийн дагуу сурталчилгааны нэмэлт мэдээллийг авч үзэх ёсгүй. Үнэ нь аливаа түр зуурын хямдрал, саналыг оруулахгүйгээр ердийн, сурталчилгааны бус төлөвлөгөөг тусгасан байх ёстой. Энэ нь боломжийн тооцоо нь янз бүрийн зах зээл дээрх тогтвортой, харьцуулах үнэ дээр суурилдаг болохыг баталгаажуулдаг.

График 4 Хойд Македон жишээ: Зөвхөн датад зориулагдсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагс (5GB)

Эх сурвалж: Telekom North Macedonia website (retrieved: January 2025)

72. Энэ тохиолдолд 500MB-ын үнэ 59 Денар долоо хоног тутмын интернет S-ээс 8GB-ын үнэ 499 динар сард сар бүр Интернет L гэсэн зургаан сонголттой. Сонголтуудын энгийн дүн шинжилгээ нь 5GB-ын босгыг хамгийн бага үнээр хангахын тулд долоо хоног тутмын Интернет M-г таван удаа нийт 495 динар сонгосноор хүрч болохыг харуулж байна. Энэхүү арга нь өгөгдлийн шаардлагыг хангаж, энгийн байдлыг хадгалахын зэрэгцээ нэмэлт, хослолгүйгээр долоо хоногт 1GB-ыг санал болгодог.
73. Гэсэн хэдий ч цаашдын дүн шинжилгээ нь бүр илүү сайн шийдлийг онцолж байна: Долоо хоног тутмын Интернет M-ийг гурван удаа (3 x 1 GB = 3GB, 297 Денар) долоо хоног тутмын Интернет L-тэй нэг удаа (129 Денар 2GB) хослуулах. Энэхүү хослол нь 5GB-ын хувьд 426 Денар бөгөөд энэ нь хамгийн боломжийн сонголт юм. Энэ нь сагсны шаардлагыг хангахын зэрэгцээ үнийг бууруулах төлөвлөгөөний хослолыг авч үзэх ОУЦХБ-ын аргачлалын уян хатан байдлыг харуулж байна (График 4-ийг үз).

А.II.2 Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы бага хэрэглээний сагс (70min 50SMS 1GB)

ЖИШЭЭ 5. ФИЛИПИН: ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН ДАТА БОЛОН ЯРИАНЫ БАГА ХЭРЭГЛЭЭНИЙ САГС

74. Филиппиний жишээ нь бүх боломжит төлөвлөгөөг, ялангуяа сарын дата шаардлагыг хангахын тулд үржүүлэх шаардлагатай өдөр тутмын эсвэл долоо хоног бүрийн хувилбаруудыг авч үзэх үед системтэйгээр үнэлэхийн ач холбогдлыг харуулж байна. Энэ жишээн дээрх бүх төлөвлөгөөнүүд нь хязгааргүй яриа, SMS санал болгодог ч хамгийн хямд хувилбарыг сонгоход шийдвэрлэх хүчин зүйл нь төлөвлөгөө тус бүрээр өгөгдсөн мэдээллийн санд оршдог.
75. Шинжилсэн зургаан хувилбарын дотроос GoUNLI20 болон GoUNLI30 зэрэг төлөвлөгөөнүүд нь эхлээд боломжийн үнэтэй мэт санагдаж магадгүй. Гэсэн хэдий ч, нэг сар буюу 28 хоногийн хэрэглээний сагсны босгыг хангахын тулд эдгээр төлөвлөгөөг хүчинтэй байх хугацаанд үржүүлж, нийт үнийг нь мэдэгдэхүйц нэмэгдүүлэх шаардлагатай. Жишээлбэл, GoUNLI20 төлөвлөгөөг шаардлагыг хангахын тулд 28 удаа худалдан авах шаардлагатай бөгөөд үүний үр дүнд нийт үнэ 560 PHP болно. Үүний нэгэн адил GoUNLI95 гэх мэт дөрвөн удаа давтагдах шаардлагатай долоо хоног тутмын төлөвлөгөөнд бусад хувилбаруудаас өндөр үнэ хуримтлагддаг. Эцэст нь PHP 350-д 30 хоногийн хугацаанд 3GB дата санал болгох GoUNLI350 төлөвлөгөө нь хамгийн сайн сонголт болж байна. Энэ жишээ нь боломжтой бүх төлөвлөгөөг үнэлэхийн ач холбогдлыг харуулж байна (График 5-ыг үзнэ үү).

График 5 Филиппин: Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы хэрэглээ багатай сагс

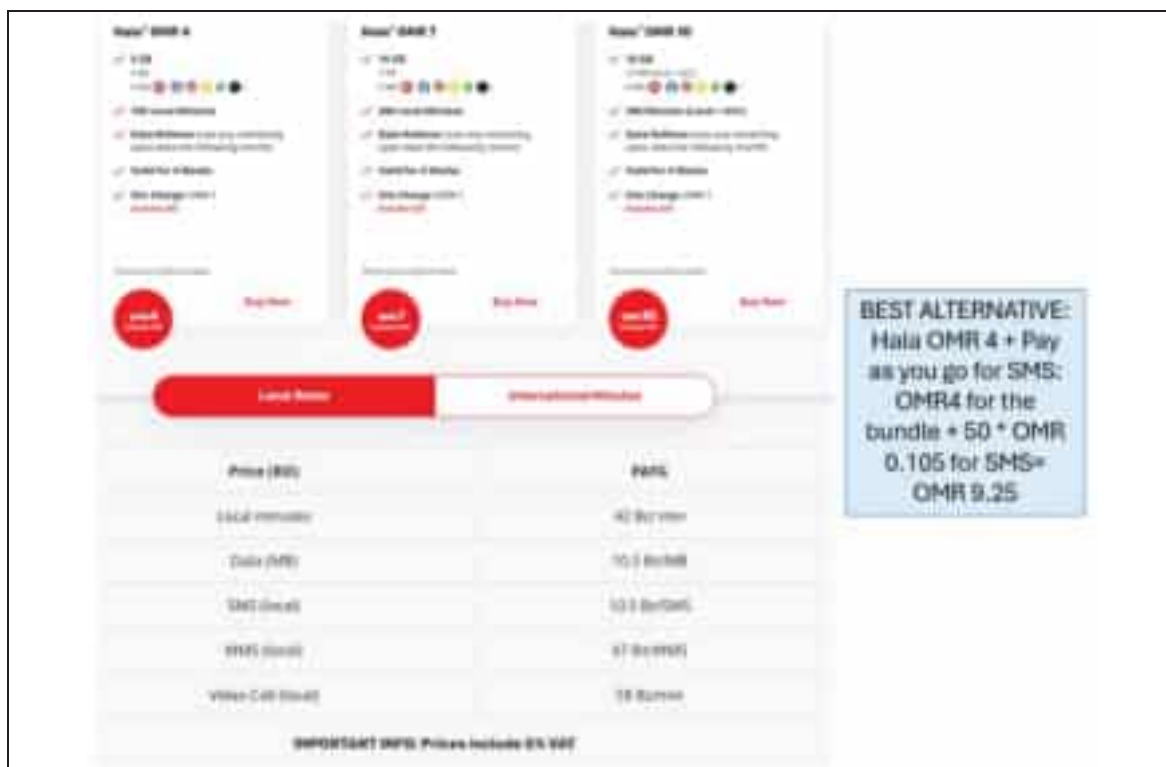

Эх сурвалж: Globe Philippines website (retrieved: January 2025)

ЖИШЭЭ 6. ОМАН: ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН ДАТА БОЛОН ЯРИАНЫ БАГА ХЭРЭГЛЭЭНИЙ САГС

76. Оман улсад үндэслэсэн хоёр дахь жишээ нь багцыг "ашиглалтаас хамаарч төлөх" арга барилтай хослуулах нь үнийн хамгийн үр дүнтэй шийдлийг гаргаж болохыг харуулж, ОУЦХБ-ын аргачлалын уян хатан байдлыг онцолж байна. Энэхүү жишээ нь төлөвлөгөөг зөвхөн багцлагдсан функцээр нь үнэлээд зогсохгүй SMS-ийн төлбөр гэх мэт нэмэлт үнийг хэрхэн үр ашигтайгаар оруулах боломжтойг онцолж байна
77. Энэ хувилбарт гурван үндсэн багц боломжтой: Hala OMR 4, үүнд 3GB дата, 100 орон нутгийн минут багтана; Hala OMR 7, 7GB дата, 200 орон нутгийн минут санал болгодог; болон Hala OMR 10 нь 12GB дата, 300 орон нутгийн минутаар хангадаг. Хэрэглээ багатай сагсны шаардлагын хувьд Hala OMR 4 багц нь зөвхөн OMR 4-ийн дата, ярианы хэрэгцээг хамарсан аятайхан сонголт болж байгаа боловч төлөвлөгөөнд сагсны 50 SMS-ийг оруулаагүй болно.
78. Хамгийн сайн сонголт бол Hala OMR 4 багцыг SMS-д "ашиглалтаас хамаарч төлөх" аргатай хослуулах явдал юм. Нэг мессеж тутамд 0.105 OMR байхад шаардлагатай 50 SMS илгээхэд 5.25 OMR нэмэгдэж, нийт үнэ 9.25 OMR болж байна. Энэхүү хослол нь сагсны шалгуурыг хангахын зэрэгцээ хамгийн хэмнэлттэй шийдлийг өгдөг. Энэ тохиолдол нь хамгийн боломжийн хувилбарыг тодорхойлохын тулд багц төлөвлөгөө болон нэмэлт үнийн бүтцийг хоёуланг нь үнэлэхийн ач холбогдлыг онцолж байна (График 6-г үз).

График 6 Оман: Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы бага хэрэглээний сагс

Эх сурвалж: Ooredoo Oman website (retrieved: January 2025)

ЖИШЭЭ 7. ТАНЗАНИ: ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН ДАТА БОЛОН ЯРИАНЫ БАГА ХЭРЭГЛЭЭНИЙ САГС

79. Гуравдугаарт, Танзанийн жишээнд PAYG арга нь бага хэрэглээний сагсны шаардлагыг хангахад бэлэн байгаа бүх багцаас илүү хэмнэлттэй хувилбарыг харуулж байна. Энэ тохиолдол нь PAYG-ийн хувь хэмжээг сайтар шинжлэхийн ач холбогдлыг онцолж байгаа бөгөөд энэ нь заримдаа багцалсан сонголтуудаас илүү боломжийн үнээр хангаж чаддаг.
80. Энэ хувилбарт тавигдах шаардлагад 1GB дата, 70 минутын яриа, 50 SMS орно. Сар бүр 10GB хүртэлх зай, 500 SMS, 1000 гаруй яриа минут зэрэг олон багцуудыг санал болгож байгаа ч эдгээр нь PAYG шийдлээс хэтрүүлсэн эсвэл хамаагүй өндөр үнэтэй байдаг. Өгөгдлийн PAYG тариф нь KB тутамд 0.0091 TZS, SMS нь мессеж тутамд 8 TZS, яриа нь секундэд 0.50 TZS байна. Тооцооллоос харахад PAYG-д 1GB датад 9542 TZS, 50 SMS-д 400 TZS, 70 минутын ярианд 2100 TZS, нийтдээ 12042 TZS шаардагдана. Энэ жишээ нь хамгийн боломжийн үнийг олохын тулд багцалсан болон PAYG хувилбаруудыг хоёуланг нь үнэлэх шаардлагатайг харуулж байна.

График 7 Танзани: Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы бага хэрэглээний сагс

Эх сурвалж: Vodacom Tanzania website (retrieved: January 2025)

ЖИШЭЭ 8. ЧИЛИ: ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН ДАТА БОЛОН ЯРИАНЫ БАГА ХЭРЭГЛЭЭНИЙ САГС

- Эцэст нь, Чилийн жишээ нь зөвхөн датад зориулагдсан хөдөлгөөнт өргөн зурвасын сагсанд сонгосон ижил багц нь SMS-д "ашиглалтаас хамаарч төлөх" сонголтыг нэмснээр хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы бага хэрэглээний сагсанд тавигдах шаардлагыг хангах үндэс суурь болж болохыг харуулж байна. Энэ тохиолдолд 30 хоногийн турш 10GB дата, 250 минутын ярианы үйлчилгээтэй CHL 5000 төлөвлөгөө нь боломжийн үнэтэй, дата өндөртэй тул зөвхөн дата сагсанд аль хэдийн сонгогдсон байна. 50 SMS багтаасан энэхүү бага хэрэглээтэй сагсанд тавигдах шаардлагыг хангахын тулд SMS-д " ашиглалтаас хамаарч төлөх" нэмэлт сонголт шаардлагатай. 50 SMS илгээх нь CHL 2500 нэмэлт төлбөрийг нэг мессэж болгонд 50 CHL төлөх бөгөөд энэ шийдлийн нийлбэр CHL 7500 болно.
- Энэхүү арга нь SMS гэх мэт хангагдаагүй шалгуурт тохирсон шийдлийг нэмэхийн зэрэгцээ нэг сайн бүтэцтэй багцыг ашиглах боломжийг онцолж байна. CHL 5000 дата болон ярианы төлөвлөгөөг SMS-ийн төлбөртэй хослуулснаар энэ аргачлал нь нийт зардлыг хэмнэлттэй хэмжээнд байлгахын зэрэгцээ сагсанд тавигдах шаардлагыг хангаж өгдөг (График 8-г үзнэ үү).

График 8 Чили: Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы бага хэрэглээний сагс

Source: Entel Chile website (retrieved: January 2025)

A.II.3 Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы их хэрэглээний сагс (140min 20SMS 5GB)

ЖИШЭЭ 9. ОМАН: Хөдөлгөөнт ӨРГӨН ЗУРВАСЫН ДАТА БОЛОН ЯРИАНЫ ИХ ХЭРЭГЛЭЭНИЙ САГС

83. Оманы жишээ нь сагсны шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг баталгаажуулахын тулд төлөвлөгөө бүрийг сайтар үнэлэхийн чухлыг харуулж байна. Энэ тохиолдолд Hala OMR 4 төлөвлөгөө нь боломжийн мэт боловч их хэрэглээний сагсанд тохиромжгүй бөгөөд үүнд 2GB сурталчилгааны мэдээлэл багтсан бөгөөд ердийн хэрэглээнд ердөө 3GB-ыг үлдээх боломжтой. Өндөр хэрэглээний сагс нь хамгийн багадаа 5GB дата шаарддаг тул Hala OMR 4 төлөвлөгөө нь шалгуурыг хангахгүй байна (мөн 140 минутын шалгуурыг хангахгүй байна).

График 9 Оман: Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы их хэрэглээний сагс

Эх сурвалж: Ooredoo Oman website (retrieved: January 2025)

84. Гэсэн хэдий ч Hala OMR 7 төлөвлөгөө нь сагсны шаардлагыг хангаж байна. Энэ нь орон нутгийн 200 минутын хамт 7GB дата үнэгүй ашиглах боломжийг олгодог. Өндөр хэрэглээний сагсны SMS шаардлагыг биелүүлэхийн тулд "ашиглалтаас хамаарч төлөх" нэмэлт арга шаардлагатай. SMS тутамд 0.105 OMR-ын ханшаар, 20 SMS-ийн үнэ 2.10 OMR болж байгаа бөгөөд үүнийг багцын үнэ 7 OMR дээр нэмбэл нийт 9.10 OMR болно. Төлөвлөгөө сонгохдоо урамшууллын болон тогтмол тэтгэмжийг ялгахын чухлыг энэ жишээ онцолж байна. Hala OMR 7 багцыг SMS-ийн "ашиглалтаас хамаарч төлөх" сонголттой хослуулснаар энэ арга нь үнийн үр ашгийг хадгалахын зэрэгцээ сагсны шалгуурт нийцэж байгааг баталгаажуулдаг (График 9-г үзнэ үү).

ЖИШЭЭ 10. ТАНЗАНИ: ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН ДАТА БОЛОН ЯРИАНЫ ИХ ХЭРЭГЛЭЭНИЙ САГС

- 85. Хоёрдугаарт, Танзанийн жишээ нь багц болон PAYG хоёрын хоорондох сонголт нь тохиолдол бүрээс хэрхэн хамаардаг болохыг онцолсон. PAYG нь илүү хэмнэлттэй сонголт болох нь батлагдсан бага хэрэглээний сагсаас ялгаатай нь өндөр хэрэглээний сагс нь багцыг сонгох нь энэ хувилбарт илүү сайн хувилбар болохыг харуулж байна.
- 86. Их хэрэглээний сагсны хувьд 5 ГБ дата, 140 минутын яриа, 20 SMS зэрэг шаардлагууд орно. Энэхүү хэрэглээний PAYG тарифыг тооцоход нийт 52,070 TZS: датад 47,710 TZS, ярианд 4,200 TZS, SMS-д 160 TZS зарцуулсан байна. Энэ нь 10GB дата, 1280 минут яриа, 500 SMS илгээх боломжтой сарын 30,000 TZSний үнээс хол давж байна. Энэ багц нь зөвхөн сагсны шаардлагыг хангаад зогсохгүй бүх ангилалд ихээхэн хэмжээний илүүдэл өгдөг. Энэ тохиолдол нь PAYG болон багцын төлөвлөгөөний хооронд сонголт хийхдээ сагсны хэрэглээний тодорхой шаардлагыг үнэлэхийн ач холбогдлыг онцолж байна (График 10-ыг үз).

График 10 Танзани: Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы их хэрэглээний сагс

Эх сурвалж: Vodacom Tanzania website (retrieved: January 2025)

ЖИШЭЭ 11. ЧИЛИ: ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН ДАТА БОЛОН ЯРИАНЫ ИХ ХЭРЭГЛЭЭНИЙ САГС

87. Гуравдугаарт, Чилийн жишээ нь ОУЦХБ-ын аргачлалын олон талт байдлыг харуулж байна, учир нь бага хэрэглээний сагсанд сонгосон төлөвлөгөө нь сагсны шаардлагад нийцэж, хамгийн хэмнэлттэй хувилбар хэвээр байгаа тохиолдолд их хэрэглээний сагсанд ч хэрэглэгдэх боломжтой. Их хэрэглээний сагсны хувьд 5GB дата, 140 минутын яриа, 20 SMS зэрэг шаардлагууд орно. 30 хоногийн турш 10GB дата, 250 минутын ярианы үйлчилгээтэй CHL 5000 төлөвлөгөө нь бага хэрэглээтэй сагсны адил эдгээр шалгуурыг хангадаг. Мессежийн шаардлагыг хангахын тулд 20 SMS-ийн нэмэлт үнэ CHL 1000 байхаар "ашиглалтаас хамаарч төлөх" сонголтыг дахин ашиглаж байна. Энэ нь их хэрэглээний сагсанд зарцуулагдах нийт зардлыг CHL 6000 болгож, стандартад нийцсэн, үнийг хэмнэлттэй болгодог.
88. Сонирхолтой нь, энэ тохиолдолд өндөр хэрэглээний сагс нь 50 SMS шаардсан, нийт CHL 7500 байсан бага хэрэглээний сагсаас хямд байдаг нь харагдаж байна. Энэ нь их хэрэглээний сагсанд тавигдах SMS шаардлага багассантай холбоотой бөгөөд сагсны шалгуурын зөрүү нийт үнэд хэрхэн нөлөөлж болохыг онцолсон (График 11-ийг үз).

График 11 Чили: Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы их хэрэглээний сагс

Эх сурвалж: Vodacom Tanzania website (retrieved: January 2025)

ЖИШЭЭ 12. МАЛЬТА: ХӨДӨЛГӨӨНТ ӨРГӨН ЗУРВАСЫН ДАТА БОЛОН ЯРИАНЫ ИХ ХЭРЭГЛЭЭНИЙ САГС

89. Эцэст нь хэлэхэд, Мальтагийн жишээ нь үнийн хувьд хамгийн үр дүнтэй сонголтыг үнэн зөв сонгохын тулд операторын өгсөн хууль эрх зүйн болон үйлчилгээний нарийвчилсан тайлбарыг багтаасан бүх боломжит төлөвлөгөөг сайтар судлахын чухлыг онцолж байна. Төлөвлөгөөг их хэрэглээний сагсны шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг тодорхойлохын тулд төлөвлөгөө бүрийн онцлогийг сайтар тайлбарлах нь хэр чухал болохыг энэ хэрэг харуулж байна.

График 12 Мальта: Хөдөлгөөнт өргөн зурвасын дата болон ярианы их хэрэглээний сагс

	Data			Minutes			SMS								
	Top-Up Value Pack	Top-up Data	Top-up Talk	Top-Up Value Pack	Top-up Data	Top-up Talk	Top-Up Value Pack	Top-up Data	Top-up Talk						
Usage in Malta	8GB	4GB	10000	200 (200)	140	100 (100)	200 (200)	100	100 (100)						
Usage in EU/EEA (Roaming in EU/EEA)	N/A														
Usage in Non-EU/EEA (Roaming in Non-EU/EEA)	N/A														
4G/LTE/5G Data Speeds / Equipment	Not Applicable														
Amount of International Roaming	Not Applicable														
This mobile data speeds are up to 400Mbps (Download) & 200Mbps (Upload) based on 4G/LTE network in the event of signal congestion or speed of other mobile devices.															
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="3">Monthly Offer</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Top-Up Value Pack: €5.99</td> <td>Top-up Data: €1.00</td> <td>Top-up Talk: €1.00</td> </tr> </tbody> </table>										Monthly Offer			Top-Up Value Pack: €5.99	Top-up Data: €1.00	Top-up Talk: €1.00
Monthly Offer															
Top-Up Value Pack: €5.99	Top-up Data: €1.00	Top-up Talk: €1.00													

Эх сурвалж: Epic Malta website (retrieved: January 2025)

90. Энэ хувилбарт хамгийн оновчтой сонголт болох "Top-Up Value Pack" гарч ирнэ. Үнийн хувьд 9.99 еврогийн үнэтэй бөгөөд 8GB дата, 200 минут, 200 SMS багтаасан бөгөөд энэ нь өндөр хэрэглээний сагсны доод хязгаар болох 5GB дата, 140 минут, 20 SMS-ээс давсан байна. Энэ жишээ нь МХХТ-ийн үнийн сагсыг эмхэтгэхдээ үйлчилгээний саналуудын нарийн хэвлэмэл мэдээллийг нягталж үзэх шаардлагатайг харуулж байна. Энэ нь сонгосон төлөвлөгөө нь тодорхойлсон шалгуурыг хангаад зогсохгүй, түүнийг хэлэлцэхээс татгалзах ямар ч далд хязгаарлалт, нөхцөл байхгүй гэдгийг баталгаажуулдаг (График 12-ыг үз).

A.II.4 Суурин өргөн зурвасын сагс (5GB)

ЖИШЭЭ 13. ЧИЛИ: СУУРИН ӨРГӨН ЗУРВАСЫН САГС

91. Суурин өргөн зурвасын сагсны Чилийн жишээ нь урамшууллын үнэ болон урамшууллын хугацаа дууссаны дараа хамаарах ердийн үнийг хооронд нь ялгахын чухлыг онцолж байна. Энэ тохиолдолд Movistar Chile-ийн санал болгож буй интернетийн төлөвлөгөөнд эхний 12 сарын хөнгөлөлттэй үнэ, тухайлбал 600 Mbps багцад CLP 12,990, 800 Mbps багцад CLP 15,990 байдаг. Гэсэн хэдий ч эхний жилийн дараа эдгээр үнэ мэдэгдэхүйц өсөж, 600 Mbps төлөвлөгөө нь сард 20,990 CLP, 800 Mbps төлөвлөгөө нь CLP 27,990 хүртэл өссөн байна. МХХТ-ийн үнийн сагсыг тооцоолохдоо тогтмол, харьцуулах боломжтой байхын тулд урамшууллын бус үнийг ашиглах ёстой.

График 13 Чилийн жишээ: Суурин өргөн зурвасын сагс

Эх сурвалж: Vodacom Tanzania website (retrieved: January 2025)

92. Энэ арга нь боломжийн үнэлгээг түр зуурын хөнгөлөлтөөр гажуудуулахгүй байх баталгааг өгдөг бөгөөд энэ нь урт хугацаанд үйлчилгээний жинхэнэ үнийг төлөөлөхгүй байж магадгүй юм. Тогтмол өргөн зурвасын сагсны хувьд 600 Mbps төлөвлөгөөний ердийн үнэ CLP 20,990-ийг сонгосон бөгөөд энэ нь өргөн зурвасын хурдаар сард 5GB дата авах хамгийн бага босго шаардлагыг хангасан хамгийн хямд сонголт юм (График 13-ыг үз).

ЖИШЭЭ 14. САН-МАРИНО: СУУРИН ӨРГӨН ЗУРВАСЫН САГС

93. Суурин өргөн зурвасын сагсанд зориулсан Сан Мариногийн жишээ нь хамгийн боломжийн сонголт нь зөвхөн интернет холболтоос гадна багц үйлчилгээг багтаасан нийтлэг хувилбарыг харуулж байна. Энэ тохиолдолд Telecom Italia-ийн "Интернет Flash" төлөвлөгөө нь 200 Mbps татаж авах хурд, 20 Mbps байршуулах хурдыг санал болгодог бөгөөд VOIP утасны шугам, Сан Марино дахь орон нутгийн дугаар руу хязгааргүй үнэгүй дуудлага хийх, Итали руу хөнгөлөлттэй үнээр дуудлага хийх зэрэг нэмэлт боломжуудыг санал болгодог. Уг төлөвлөгөөнд мөн зээлээр модем/чиглүүлэгч багтсан бөгөөд сард 35.90 еврогийн үнэтэй.
94. Суурин өргөн зурвасын сүлжээний үндсэн чиглэл нь суурин өргөн зурвасын хүртээмжийн үнийг үнэлэхэд чиглэдэг боловч багц үйлчилгээ нь ихэвчлэн хамгийн хэмнэлттэй шийдэл байдаг нь энэ тохиолдолд харагдаж байна. ОУЦХБ-ын аргачлал нь утасны үйлчилгээ, тоног төхөөрөмж зэрэг нэмэлт функцуудыг багтаасан эсэхээс үл хамааран багцын үнийг бүхэлд нь авч үзэхийг баталгаажуулдаг (График 14-ийг үзнэ үү).

График 14 Сан-Мариногийн жишээ: Суурин өргөн зурвасын сагс

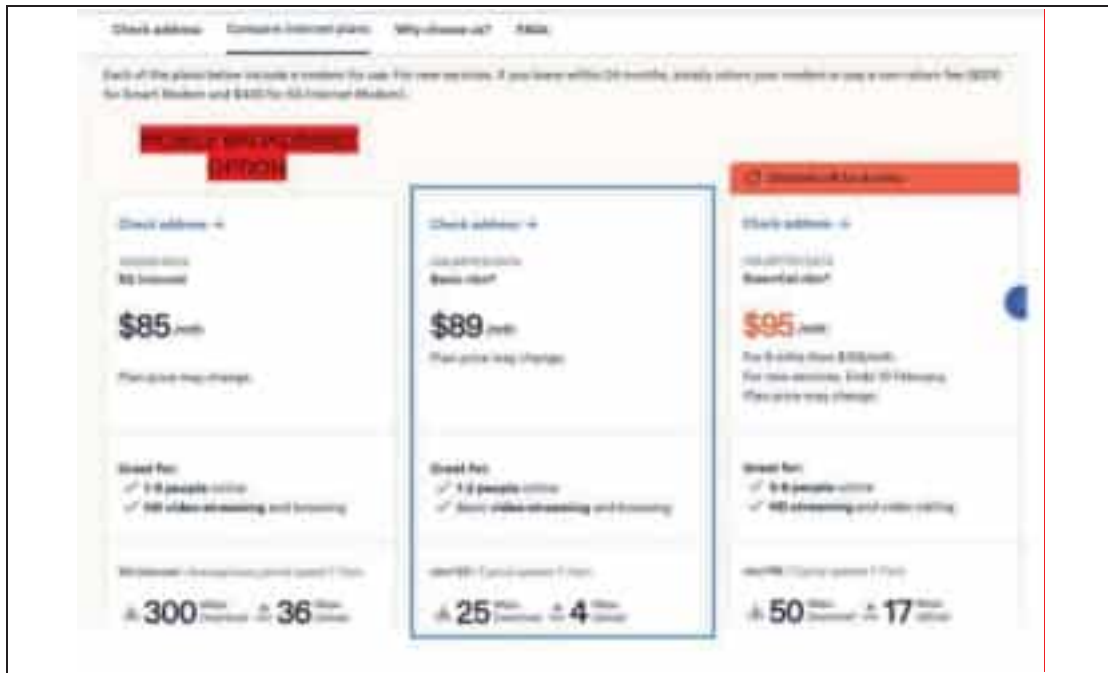

Эх сурвалж: Telecom Italia (San Marino) website

ЖИШЭЭ 15. АВСТРАЛИ: СУУРИН ӨРГӨН ЗУРВАСЫН САГС

95. Австралийн жишээ нь суурин өргөн зурвасын төлөвлөгөө болон хөдөлгөөнт өргөн зурвасын төлөвлөгөөг хооронд нь ялгахын чухлыг онцолж байна, ялангуяа 5G гар утасны өргөн зурвасын сонголтуудыг тогтмол өргөн зурвасын саналын хажуугаар сурталчилдаг. Энэ тохиолдолд уламжлалт суурин өргөн зурвасын оронд 5G технологийг ашиглан мобайл өргөн зурвасын төлөвлөгөөг харуулах болно. Эдгээр төлөвлөгөө нь өрсөлдөхүйц хурд, үнийг санал болгож болох ч МХХТ-ийн үнийн сагс аргачлалд өөр өөр ангилагддаг.
96. Суурин өргөн зурвасын сагсны зорилгын хувьд сонгосон төлөвлөгөө нь тухайн улсад хамгийн олон хэрэглэгчтэй суурин өргөн зурвасын технологиос ирэх ёстой. Энэ тохиолдолд хамгийн сайн сонголт бол суурин өргөн зурвасын сагсны шалгуурт нийцсэн, сарын 89 AUD үнээр 25 Мбит/с татаж авах хурдыг санал болгодог төлөвлөгөө юм (15-р графикийг үз).

График 15 Австралийн жишээ: Суурин өргөн зурвасын сагс

Эх сурвалж: Telstra Australia website

Лавлагаа

- Czernich, N., Falck, O., Kretschmer, T., & Woessmann, L. (2011). Broadband infrastructure and economic growth. *The Economic Journal*, 121(552), 505–532.
- G20. (2024). Universal and meaningful connectivity: A framework for indicators and metrics – Digital inclusion, universal and meaningful connectivity. Digital Economy Working Group. Report prepared under the Brazilian Presidency of the G20, with ITU as knowledge partner.
- Galperin, H., & Ruzzier, C. A. (2013). Price elasticity of demand for broadband: Evidence from Latin America. *Telecommunications Policy*, 37(6–7), 429–438.
- GSMA (2013). La Banda Ancha Móvil en la Base de la Pirámide en América Latina. Available at: https://www.gsma.com/about-us/regions/latin-america/es/gsma_resources/mobile-broadbandbottom-pyramid-2/
- International Monetary Fund. (2020). Consumer Price Index Manual: Concepts and methods. IMF.
- International Telecommunication Union. (2020a). *Measuring Digital Development: ICT Price Trends 2019*. Geneva: International Telecommunication Union (ITU).
- International Telecommunication Union. (2020b). *Manual for measuring ICT access and use by households and individuals, 2020 edition*. Geneva: International Telecommunication Union (ITU).
- International Telecommunication Union. (2021). The impact of policies, regulation, and institutions on ICT sector performance. Geneva: International Telecommunication Union (ITU).
- International Telecommunication Union. (2022a). *The affordability of ICT services 2022: Policy brief*. Geneva: International Telecommunication Union (ITU).
- International Telecommunication Union. (2022b). *Global Connectivity Report 2022*. Geneva: International Telecommunication Union (ITU).
- International Telecommunication Union. (2023). *The affordability of ICT services 2023: Policy brief*. Geneva: International Telecommunication Union (ITU).
- International Telecommunication Union (2024, October). *Measuring affordability and the ITU ICT price basket data collection methodology*. Presentation at the ITU Regional Seminar for the Arab States on promoting and measuring Universal and Meaningful Digital Connectivity (UMC), Doha, Qatar. International Telecommunication Union.
- Katz, R., & Koutroumpis, P. (2012). The economic impact of telecommunications on GDP: Demand and supply side analysis. *Intereconomics*, 47(1), 32–42.
- UN Broadband Commission for Sustainable Development. (2024). The State of Broadband: Leveraging AI for Universal Connectivity. Geneva: International Telecommunication Union (ITU). United Nations General Assembly. (2024). *Global Digital Compact (A/79/L.2)*. United Nations.